

ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ (ΠΑΠΑΘΩΜΑΣ)

2023

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ (ΕΚΠΑ)

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΟΝΟΜΑ : ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ
ΕΠΩΝΥΜΟ : ΠΑΠΑΘΩΜΑΣ
ΟΝ. ΠΑΤΡΟΣ : ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΟΝ. ΜΗΤΡΟΣ : ΑΝΤΙΓΟΝΗ
ΤΟΠΟΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ : ΝΑΜΑΤΑ (Δήμου Άσκίου-Έπαρχίας Βοίου) Κοζάνης
ΕΤΟΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ : 09 Σεπτεμβρίου 1960
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ : ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ - Πανεπιστημιόπολη
157 84-ΑΝΩ ΙΛΙΣΙΑ, ΑΘΗΝΑ

ΣΠΟΥΔΕΣ

1966-1972: Δημοτικό Σχολείο Ναμάτων και 4ο Πτολεμαΐδος.

1972-1978: 1^ο Γυμνάσιο και 1^ο Λύκειο Πτολεμαΐδος.

1978-1982: Θεολογική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Τμήμα Θεολογίας)· πτυχίο με βαθμό “Λίαν Καλώς” [8,37].

1978-1980: Πατριαρχικό Ίδρυμα Πατερικών Μελετών Θεσσαλονίκης· διεισείς σπουδές στην Παλαιογραφία.

1983-1985: Θεολογική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Τμήμα Μεταπτυχιακών Σπουδών)· ειδίκευση στο Κανονικό Δίκαιο, στην Έρμηνεία της Αγίας Γραφής και στην Θρησκευολογία.

1981-1985: Νομική Σχολή τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Τμήμα Νομικό).

1984-1988: Θεολογική Σχολή τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Τμήμα Ποιμαντικής)· πτυχίο με βαθμό “Άριστα” [9,00].

Ἰούλιος-Σεπτέμβριος 1983: Στρατιωτική Σχολή Πυροβολικοῦ (Ἀθήνα)-Ἐφεδρος Ἀξιωματικός Πυροβολικοῦ (Στρατιωτική θητεία: 31/1/1983-31/5/1985· Ἀπολυτήριο τοῦ Στρατοῦ με τὸν βαθμὸ τοῦ Ἀνθυπολοχαγοῦ ΠΒ).

Ὀκτώβριος-Νοέμβριος 1983: Ἀνώτατη Σχολή Πολέμου Θεσσαλονίκης, καθὼς καὶ συμμετοχή σὲ ἓνα μηνιαῖο Σεμινάριο (Μάιος 1984) στὴν Σχολή Στρατολογίας (Γ΄ Σῶμα Στρατοῦ-Θεσσαλονίκη).

Ὀκτώβριος 1988-Μάρτιος 1990: Νομική Σχολή (Faculté de Droit Jean Monnet de Sceaux-Université Paris XI) καὶ Σχολή Κανονικοῦ Δικαίου (Faculté de Droit canonique-Institut Catholique de Paris) Παρισίων (ταυτόχρονη προβλεπόμενη ἐγγραφή)· Διατμηματικὸ Μεταπτυχιακὸ δίπλωμα εἰδίκευσης Νομικῆς καὶ Κανονικοῦ Δικαίου (D.E.A. en Droit et en Droit canonique).

Ὀκτώβριος 1988-Δεκέμβριος 1990: Πανεπιστήμιο τῆς Σορβόννης (Faculté des Lettres-Université Paris IV-Sorbonne)· Μεταπτυχιακὸ δίπλωμα εἰδίκευσης Ἱστορίας τῶν Θρησκευμάτων καὶ Θρησκευτικῆς Ἀνθρωπολογίας (D.E.A. en Histoire des Religions et Anthropologie Religieuse).

Ὀκτώβριος 1991-Φεβρουάριος 1992: Νομική Σχολή (Faculté de Droit Jean Monnet de Sceaux-Université Paris XI) καὶ Σχολή Κανονικοῦ Δικαίου (Faculté de Droit canonique-Institut Catholique de Paris) Παρισίων· ἐξαμηνιαία συμμετοχή στὸ Διευρωπαϊκὸ Διαπανεπιστημιακὸ Διατμηματικὸ Πρόγραμμα ERASMUS, στὸ Διδακτορικὸ Τμήμα Συγκριτικοῦ Κανονικοῦ καὶ Εὐρωπαϊκοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαίου GRATIANUS.

Μάρτιος 1990-Μάρτιος 1994: Νομική Σχολή (Faculté de Droit Jean Monnet de Sceaux-Université Paris XI) καὶ Σχολή Κανονικοῦ Δικαίου (Faculté de Droit canonique-Institut Catholique de Paris) Παρισίων (Διατμηματικὴ ταυτόχρονη προβλεπόμενη διπλῆ ἐγγραφή)· ἐναίσιμη Διδακτορικὴ διατριβὴ στὸ Δίκαιο (Νομικὴ Σχολή) καὶ ἐναίσιμη Διδακτορικὴ διατριβὴ στὸ Κανονικὸ Δίκαιο (Καθολικὸ Πανεπιστήμιο Παρισίων) παμψηφεί. Ἡ διατριβὴ ἐκπονήθηκε καὶ παρουσιάσθηκε στὸ πλαίσιο τοῦ ἐνιαίου Εὐρωπαϊκοῦ Διαπανεπιστημιακοῦ Διδακτορικοῦ Προγράμματος ERASMUS, στὸ Διδακτορικὸ Τμήμα Κανονικοῦ Δικαίου GRATIANUS, καὶ ἔλαβε ἐπὶ πλέον τὴν διάκριση “Label européen” (με ἀριστεία εὐρωπαϊκὴ ἀναγνώριση καὶ ἰσχὺ). Ἐπίσης, ἐπιλέχθηκε γιὰ βραβεῖο ἀπὸ τὴν Γαλλικὴ Ἀκαδημία (Prix “Maurice Picard”).

1989-1994: Ὁρθόδοξο Κέντρο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στὸ Chambésy-Γενεύη· συμμετοχή στὰ ἐτήσια Διεθνή 15νθήμερα Μεταπτυχιακὰ Σεμινάρια (10ο-15ο ἀντίστοιχα).

Σεπτέμβριος 1994-Ἰανουάριος 1997: Νομικὴ Σχολή Παρισίων (Faculté de Droit Jean Monnet de Sceaux-Université Paris XI)· ἐναίσιμη Διατριβὴ ἐπὶ Ὑφηγεσία παμψηφεί (*Habilitation à diriger les Recherches*) στὸ [Δημόσιο Ἐκκλησιαστικὸ] Δίκαιο.

Σεπτέμβριος-Δεκέμβριος 1997: Οικουμενικό Ίνστιτούτο Προηγμένων Θεολογικών Σπουδών-Tantur στην Ίερουσαλήμ: συμμετοχή σε έξαμηνιαίο Διεθνές Θεολογικό (έρευνητικό-έπιμορφωτικό) Πρόγραμμα με άξονικό αντικείμενο: «Θέματα Διαθρησκειακών Σχέσεων, Βιβλική Αρχαιολογία και Ιστορικο-κανονικά ζητήματα των Ἐκκλησιῶν τῆς Μέσης Ἀνατολῆς».

ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ

1. 1980-1981: Ὑποτροφία ἀριστείας καὶ προόδου ἀπὸ τὸν Ὄργανισμὸ I.K.Y. τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, ὄντας στὸ 3^ο ἔτος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς (**Θεσσαλονίκη**).
2. 1988-1994: Ὑποτροφία ἀπὸ τὴν Comité Catholique pour la Collaboration Culturelle (Ρώμη), γιὰ διδακτορικὲς σπουδὲς 3^{ου} Κύκλου (ειδίκευση) στὸ Κανονικὸ Δίκαιο στὴν Γαλλία (**Παρίσι**).
3. 1989-1994: Ὑποτροφία ἀπὸ τὸ Ὁρθόδοξο Κέντρο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στὸ Chambésy (**Γενεύη**), γιὰ συμμετοχὴ στὰ ἐτήσια Διεθνῆ Μεταπτυχιακὰ Σεμινάρια (10ο-15ο ἀντίστοιχα).
4. 1991-1993: Ὑποτροφία ἀπὸ τὸ κληροδότημα Βλάστης Ν. Κοζάνης Κων/νου Βέλλιου-Βαρώνου, γιὰ ὀλοκλήρωση Μεταπτυχιακῶν σπουδῶν στὴν ἀλλοδαπή (**Παρίσι**).
5. 1997: (Ἐξάμηνη) ὑποτροφία ἀπὸ τὸ “Οἰκουμενικὸ Ίνστιτούτο Προηγμένων Θεολογικῶν Σπουδῶν-Tantur” (Παράρτημα Παρισίων) γιὰ συμμετοχὴ στὸ Διεθνὲς Θεολογικὸ (έρευνητικὸ καὶ ἐπιμορφωτικὸ) Πρόγραμμα τοῦ Tantur (**Ἱερουσαλήμ**).

ΓΛΩΣΣΕΣ

Ἀρχαῖες

- Ἀρχαῖα Ἑλληνικά
- Λατινικά
- Ἑβραϊκά

Καθομιλούμενες

- Ἑλληνικά : Μητρικὴ γλῶσσα.
- Γαλλικά : Ἀνάγνωση, γραφή, ὁμιλία.
Καλοκαίρι 1988, Université Paris IV-Sorbonne, Παρίσι·
Certificat-ἐπίπεδο Supérieur B, Ὀκτώβριος 1988.
Διπλώματα: 2 Μεταπτυχιακὰ (1990), 2 Διδακτορικὰ (1994) καὶ 1 Ὑφηγεσία (1997).
- Ἀγγλικά : Ἀνάγνωση, γραφή, ὁμιλία.
Καλοκαίρι 1990 & 1991, International Study Centre, Δουβλίνο·
Certificate-ἐπίπεδο Higher Intermediate, Σεπτέμβριος 1991.
Ἰούλ. 2005 & Αὐγ. 2008, Eckersley School of English, Ὁξφόρδη.

- Ρωσικά : Ανάγνωση, γραφή, όμιλία (στοιχειώδεις επίπεδο)
Ακαδημαϊκά έτη 1990-91 & 1991-92, I.N.A.L.C.O., Παρίσι
Καλοκαίρι 1994, Μαθήματα Ρωσικής γλώσσας, Μόσχα.
- Ιταλικά : Ανάγνωση, γραφή, όμιλία (στοιχειώδεις επίπεδο)-Ρώμη· Καλοκαίρι 2017.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΦΕΡΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

(Α) Σεπτέμβριος 1985-Ιούνιος 2010: Καθηγητής Θεολόγος στην Δευτεροβάθμια Έκπαίδευση (Φ.Ε.Κ. 237/3-9-1985, τ. Γ΄ – Α. Μ. 145306).

1992-1995 & 2000-2009: Καθηγητής Θρησκευτικών, Θεολογίας και της Νεοελληνικής Γλώσσας, αποσπασμένος από το ΥΠΕΠΘ στα Έλληνικά Σχολεία της Γαλλίας (Παρίσι), της Έσθονίας (Ταλλίνη-Tartu) και της Λεττονίας (Ρίγα)· 12 χρόνια συνολικά εκπαιδευτικής απόσπασης στο έξωτερικό (Δυτική και Βόρεια Ευρώπη).

Άκαδ. έτος 1993-1994: Διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας στο CFA VENTE-Mission Europe (Πανεπιστημιακή Σχολή) στο Παρίσι.

Όκτώβριος 1994: Καθηγητής του Κανονικού Δικαίου στην Όρθόδοξη Θεολογική Σχολή του Αγίου Σεργίου Παρισίων (μέχρι σήμερα-2023).

1995-1997: Καθηγητής του Κανονικού Δικαίου στην Ανώτατη Εκκλησιαστική Ακαδημία Βελλᾶς Ίωαννίνων.

Φεβρουάριος 1998-Φεβρουάριος 2000: Διευθυντής/Σχολάρχης του Ένιαίου Εκκλησιαστικού Λυκείου-Οικοτροφείου Κιλκίς (Άπόφαση Α2/179/11-2-1998/Γενική Διεύθυνση Θρησκευμάτων/Δ/νση Εκκλησιαστικής Έκπ/σης/Τμήμα Α΄/Υπουργού του ΥΠΕΠΘ).

Νοέμβριος 2000: Τακτικός Καθηγητής στο “Διαπανεπιστημιακό Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών Συγκριτικού Κανονικού και Ευρωπαϊκού Εκκλησιαστικού Δικαίου” ERASMUS-ΣΩΚΡΑΤΗΣ/GRATIANUS στην Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Παρισίων XI (Faculté de Droit Jean Monnet de Sceaux-Université Paris XI).

Νοέμβριος [4] 2008 (Εκλογή) και Ιούνιος [7] 2010 (Διορισμός): Τακτικός (Πρωτοβάθμιος) Καθηγητής του Κανονικού Δικαίου στην Θεολογική Σχολή Αθηνών (Τμήμα Θεολογίας) του Έθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών-ΕΚΠΑ (Φ.Ε.Κ. διορισμού, αριθμ. 464/7-6-2010, τεύχ. Γ΄ – Α.Μ. 145306 και στην ΑΠΕΛΛΑ – Α.Μ. 4273).

Σεπτέμβριος 2019: Πρόεδρος με πρυτανικές αρμοδιότητες για δύο (2) τριετείς θητείες (2019-22 και 2022-25) του μεικτού θεσμικού Όργάνου Πολιτείας και Έκκλησίας, του Ανωτάτου Έπιστημονικού Συμβουλίου (Α.Ε.Σ.) του Υ.ΠΑΙ.Θ., της Τριτοβάθμιας Εκκλησιαστικής Έκπαίδευσης των τεσσάρων (4) Ανωτάτων Εκκλησιαστικών Ακαδημιών (Α.Ε.Α.) της Έπικράτειας με κοινή πρόταση της Έκκλησίας και της Πολιτείας και απόφαση της Υπουργού Παιδείας κ. Ν. Κεραμέως (ΦΕΚ 690/3-9-2019/τεύχ. Υ.Ο.Δ.Δ., σελ. 3201, και ΦΕΚ 250/28-3-2022/τεύχ. Υ.Ο.Δ.Δ., σελ. 1179, αντίστοιχα).

(Β) **Έπισκέπτης Καθηγητής** στις παρακάτω Πανεπιστημιακές Σχολές (1994-2023): Ανώτατη Εκκλησιαστική Ακαδημία Βελλᾶς Ίωαννίνων (1995-1997), Ανώτατη Εκκλησιαστική Ακαδημία Ήρακλείου Κρήτης (1997), Ίνστιτούτο Οικουμενικών Σπουδών του Tantar της Ίερουσαλήμ (1997), Θεολογική Ακαδημία Δυρραχίου Αλβανίας (1999-2015), Θερινό Ίνστιτούτο του ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ στο Suprasl Πολωνίας (1999), Θεολογική Σχολή του Άριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσ-

σαλονίκης (2000), Σχολή Κανονικού Δικαίου του Καθολικού Ίνστιτούτου Παρισίων και Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Παρισίων XI του Sceaux (2000-2022) (Απόφαση Συγκλήτου ΕΚΠΑ της 14-1-2010· Φ.Ε.Κ. 1862/22-8-2011, τεύχ. Β'), Θεολογικό Σεμινάριο της Yaoundé Καμερούν (2001), Θεολογικό Σεμινάριο “Άγιος Πλάτων” της Ταλλίνης Έσθονίας (2001-2022), Ίνστιτούτο Όρθοδόξων Θεολογικών Σπουδών “Άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος” Βρυξελλών (2001-2021), Ίνστιτούτο Όρθοδόξου Θεολογίας “Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός” του Πανεπιστημίου του Balamand Λιβάνου (2002-2008), Ακαδημία Θεολογικών Σπουδών Βόλου (2002-2005, 2009, 2012-13, 2014, 2016 & 2019), Πανεπιστημιακές Σχολές του Έλευθέρου Πανεπιστημίου Saint-Louis των Βρυξελλών (2003), Θεολογική Σχολή της Cluj-Napoca Ρουμανίας (2004-2005), Έλληνικό Άνοικτο Πανεπιστήμιο/ΕΑΠ-Τμήμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Παράρτημα Θεσσαλονίκης)-Πανεπιστήμιο Μακεδονίας (2006 και 2007), Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου του Tartu Έσθονίας (2005-2022), Λουθηρανικό Θεολογικό Ίνστιτούτο της Ταλλίνης Έσθονίας (2006-2009), Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Ταλλίνης της Έσθονίας (2007-2008), Θεολογική Σχολή της Kinshasa του Όρθοδόξου Πανεπιστημίου του Κονγκό (2011, και, διαδικτυακά, 2015-2018), Θεολογικό Σεμινάριο “Άγιος Νεκτάριος” του Άνταναναρίβο της Ίερās Μητροπόλεως Μαδαγασκάρης (2014), Λαϊκόν Πανεπιστήμιον Αθηνών [Ίδιωτικό Πανεπιστημιακό Ίδρυμα, στό Τμήμα Θεολογίας και Θρησκευσιολογίας] της «Εταιρείας των Φίλων του Λαού» (2014-2023), Προτεσταντικό Ίνστιτούτο Θεολογίας Παρισίων (2017-2020).

(Γ) Ίούνιος-Αύγουστος 1986: Καθηγητής της *Ερμηνείας της Αγίας Γραφής* στην (3μηνιαία) Σχολή Ίερατικής Έπιμορφώσεως (ΣΙΕ) στην Καστοριά.

Άκαδ. έτη 1995-1997: Διδασκαλία της *Θρησκευσιολογίας* στην Ανώτατη Έκκλησιαστική Ακαδημία Βελλās Ίωαννίνων.

Άκαδ. έτος 1995-1997: Διδασκαλία της *Γαλλικής Γλώσσας* στην Ανώτατη Έκκλησιαστική Ακαδημία Βελλās Ίωαννίνων.

Δεκέμβριος 1996: Έγκριση έπάρκειας προσόντων διδασκαλίας της Γαλλικής Γλώσσας από το ΥΠΕΠΘ (Απόφαση Δ5/15207/914/5-12-1996/Δ/νση Ίδιωτικής Έκπ/σης/Τμήμα Γ΄/ΥΠΕΠΘ).

(Δ) Άπό τὸ 1998: *Διευθυντής* της έπιστημονικής σειράς “Νομοκανονική Βιβλιοθήκη” τών Έκδόσεων ΕΠΕΚΤΑΣΗ-Θεσσαλονίκη/Κατερίνη· 41 δημοσιευμένοι τίτλοι μέχρι τὸ 2023.

Άπό τὸ 2007: *Διευθυντής* της έπιστημονικής σειράς “Θεολογία και Ίστορία” (“Ajalugu ja Teoloogia”) τών Έκδόσεων του Θεολογικού Σεμιναρίου “Άγίου Πλάτωνος” Ταλλίνης της Αυτόνομου Έκκλησίας της Έσθονίας· 5 δημοσιευμένοι τίτλοι μέχρι τὸ 2023.

Άπό τὸ 2012: *Διευθυντής* της έπιστημονικής σειράς “Νομοκανονικά Ανάλεκτα” τών Έκδόσεων ΓΡΗΓΟΡΗ-Αθήνα· 15 δημοσιευμένοι τίτλοι μέχρι τὸ 2023.

1999-2005: *Μέλος* της Θεολογικής Έπιτροπής της Συνόδου Όρθοδόξων Έπισκόπων της Γαλλίας (ΑΕΟΦ).

2001-2004: *Πρωτοσύγκελλος* της Ίερās Μητροπόλεως Γαλλίας (Κληρικο-λαϊκή Συνέλευση της Μητροπόλεως [25 Μαΐου 2001]).

2001-2006: *Συν-Γραμματέας (έπικρατείας) της Γαλλίας* τών Όρθοδόξων στο Συμβούλιο τών Χριστιανικών Έκκλησιών της Γαλλίας (CÉCEF), μετά από όμόφωνη απόφαση (12 Δεκεμβρίου 2001) της Συνελεύσεως τών Όρθοδόξων Έπισκόπων της Γαλλίας (ΑΕΟΦ).

2002-2005: *Ίερατικώς Προϊστάμενος* του Καθεδρικού Ναού Άγίου Στεφάνου Παρισίων της Ίερās Μητροπόλεως Γαλλίας.

2003-2006: *Μέλος* του Έπιστημονικού Συμβουλίου Προσανατολισμών του Άνωτέρου Ίνστιτούτου Οίκουμνικών Σπουδών (ΙΣΕΟ) του Καθολικού Ίνστιτούτου Παρισίων.

Από το 2004: Μέλος της 5μελοῦς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιστημονικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Σχεδίου “Τὰ Πανεπιστήμια τάσεων γιὰ τὴν Εὐρώπη” (“Les Universités ‘de tendance’ pour l’Europe”) τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐπιτροπῆς (Commission Européenne) καὶ Συντονιστῆς γιὰ ὅλα τὰ “Πανεπιστήμια τάσεων” τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῶν 27 Κρατῶν-Μελῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως.

Από το 2004 (μέχρι σήμερα): Πρόεδρος τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Forum τῶν Ὁρθοδόξων Θεολογικῶν Σχολῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως (European Forum of Orthodox Schools of Theology-EFOST).

Από το 2019 (μέχρι σήμερα): Πρόεδρος τοῦ Ἀνωτάτου Ἐπιστημονικοῦ Συμβουλίου (ΑΕΣ), τῆς Τριτοβάθμιας Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαίδευσης τοῦ Υ.ΠΑΙ.Θ..

Από το 2022 (μέχρι το 2026): Πρόεδρος τῆς Διεθνoῦς Ἐπιστημονικῆς «Ἐταιρείας Κανονικοῦ Δικαίου τῶν Ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν» (Society for the Law of Eastern Churches-SLEC, Βιέννη).

➤ Μέλος τῶν Πανεπιστημιακῶν Ἐρευνητικῶν Κέντρων:

- “Δίκαιο καὶ Θρησκευτικὲς Κοινωνίες” (“Droit et Sociétés Religieuses”-DSR) τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Παρίσι XI (ἀπὸ τὸ 2000).
- “Ἰνστιτοῦτο Ἐρευνῶν γιὰ τὴν Μελέτη τῶν Θρησκειῶν” (Institut de Recherches pour l’Étude des Religions-I.R.E.R.) τοῦ Πανεπιστημίου Παρίσι IV τῆς Σορβόννης (ἀπὸ τὸ 2004).
- “Ἰδρυμα Ἐρευνῶν γιὰ τὴν Ἐπιστήμη τῶν Θρησκειῶν” (Fondazione per le Scienze Religioze) τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Bologna (Μέλος τῆς Ἐποπτικῆς Ἐπιτροπῆς [ἀπὸ τὸ 2017]).

➤ Μέλος Διεθνῶν Ἐπιστημονικῶν Ἐταιρειῶν Κανονικοῦ Δικαίου:

- Ἐταιρείας Δικαίου τῶν Ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν – Βιέννη (ἀπὸ τὸ 1990).
- Société Internationale de Droit Canonique [SIDC] – Παρίσι (ἀπὸ τὸ 1994).
- Consociatio Internationalis Studio Juris Canonici Promovendo – Ρώμη (ἀπὸ τὸ 2004).
- Ἐταιρείας Ἐκκλησιαστικοῦ καὶ Κανονικοῦ Δικαίου – Ἀθήνα (ἀπὸ τὸ 2014).

➤ Μέλος τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπιστημονικῶν Περιοδικῶν:

- τοῦ Γαλλικοῦ Θεολογικοῦ Περιοδικοῦ “Contacts” – Παρίσι (2001-2023).
- τοῦ Ἰταλικοῦ Νομικοῦ Περιοδικοῦ “Diamon” – Φλωρεντία (2001).
- τοῦ Γαλλικοῦ Περιοδικοῦ “Unité des Chrétiens” – Παρίσι (2002-2006).
- τοῦ Γαλλικοῦ Περιοδικοῦ “Le Messager Orthodoxe” – Παρίσι (2003-2009).
- τοῦ Ἑσθονικοῦ Θεολογικοῦ Περιοδικοῦ “Usk ja Elu” – Ταλλίνη (2005-2023).
- τοῦ Ἀγγλόφωνου Θεολογικοῦ Περιοδικοῦ “Analogia” – Ἀθήνα (2016-2023).
- τοῦ Ἑλληνικοῦ Θεολογικοῦ Περιοδικοῦ “Θεολογία” – Ἀθήνα (2017 & 2018).

➤ Μέλος τῆς Μεικτῆς Θεολογικῆς Ἐπιτροπῆς Διμεροῦς Διαλόγου:

- Ρωμαιοκαθολικῶν-Ὁρθοδόξων Γαλλίας (1999-2006).
- Προτεσταντῶν-Ὁρθοδόξων Γαλλίας (1999-2006).
- Ρωμαιοκαθολικῶν-Ὁρθοδόξων τοῦ Διεθνoῦς Ἀκαδημαϊκοῦ Διαλόγου (ἀπὸ 2004).
- Ρωμαιοκαθολικῶν-Ὁρθοδόξων τοῦ Διεθνoῦς Ἐκκλησιαστικοῦ Διαλόγου (2005-2008).
- Λουθηρανῶν-Ὁρθοδόξων Ἑσθονίας (ἀπὸ τὸ 2006).
- Λουθηρανῶν-Ὁρθοδόξων τοῦ Διεθνoῦς Ἐκκλησιαστικοῦ Διαλόγου ὡς Συνοδικὸς ἐπίσημος ἐκπρόσωπος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου (ΙΣΙ) τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (ἀπὸ τὸ 2022).

(E) Από το 1985: Όμιλίες, διαλέξεις, εισηγήσεις, ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (σε 98 Συνέδρια με εισήγηση), ακαδημαϊκές ανταλλαγές, συναντήσεις φοιτητών-νέων, ένοριων κ.λπ.

ΤΕΧΝΟΓΝΩΣΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

- Σύνθεση κειμένου (Χειρισμός Η/Υ): Word και Excel σε Macintosh και σε IBM (Word 1998, 2004, 2007, 2010, & 2017), Microcal και PowerPoint.
- Δεδομένα βάσης: File Maker Pro 5.5.
- Άλλες: Γνώσεις προσεγγίσεως Τραπεζών πληροφορικής επιστημονικών δεδομένων, Χρήση Πολυδιαυλικών Μέσων και Διαδικτύου (Internet).

ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ-ΜΕΛΕΤΕΣ

I. ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ (στο Δίκαιο και στην Θρησκευολογία)

1. *L'Église orthodoxe de Grèce en tant qu'autocéphale dans le cadre politique de l'époque néo-hellénique (1821-1989)-Approche "nomocanonique"* [*Η Ορθόδοξη Εκκλησία της Ελλάδος ως Αυτόκεφαλη στο πολιτικό πλαίσιο της νεοελληνικής εποχής (1821-1989)-Νομοκανονική προσέγγιση*], (Διπλωματική εργασία), Παρίσι, υποβληθεῖσα στην Νομική Σχολή Jean Monnet του Πανεπιστημίου Paris XI και στην Σχολή Κανονικοῦ Δικαίου του Καθολικοῦ Ἰνστιτούτου Παρισίων, 1989, 200-LXXII σελ.

2. *La question de l'Hénothéisme* [*Τὸ ζήτημα τοῦ Ἐνοθεῖσμοῦ*], (Διπλωματική εργασία), Παρίσι, υποβληθεῖσα στην Σορβόννη του Πανεπιστημίου Paris IV, 1990, 100-XXXV σελ.

II. ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ (στο Δίκαιο και στο Κανονικὸ Δίκαιο)

1. *Le Patriarcat œcuménique de Constantinople, les Églises autocéphales orthodoxes de Chypre et de Grèce, et la Politeia monastique du Mont Athos dans l'Europe unie—Approche nomocanonique* [*Τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο ΚΠόλεως, οἱ Ὀρθόδοξες Αυτόκεφαλες Ἐκκλησίες Κύπρου καὶ Ἑλλάδος, καὶ ἡ Μοναστικὴ Πολιτεία τοῦ Ἁγίου Ὄρους στὴν Ἐνωμένη Εὐρώπη-Νομοκανονικὴ προσέγγιση*], ἐναίσιμη διδακτορικὴ διατριβὴ στὸ Δίκαιο καὶ στὸ Κανονικὸ Δίκαιο, υποβληθεῖσα στὴν Νομικὴ Σχολὴ Jean Monnet τοῦ Πανεπιστημίου Paris XI καὶ στὴν Σχολὴ Κανονικοῦ Δικαίου τοῦ Καθολικοῦ Ἰνστιτούτου Παρισίων, 3 τόμ., Παρίσι, 26 Μαρτίου 1994, 974 [κείμενο] καὶ 650 [παραρτήματα] σελ. (Ἐπίσης, ἡ διδακτορικὴ διατριβὴ ἐκδόθηκε, σὲ 3 τόμους καθὼς καὶ σὲ μικροφίλμς, σὲ φωτοτυπικὴ ἀνατύπωση ἀπὸ τὸ Ἐθνικὸ Ἐργαστήριο Ἀναδημοσίευσης Διατριβῶν τῆς Γαλλίας, Λίλλη 1994).

III. ΔΙΑΤΡΙΒΗ ΕΠΙ ΥΦΗΓΗΣΙΑ (στο [Ἐκκλησιαστικὸ] Δίκαιο)

1. *Comment le Monachisme fut confirmé par les canons de l'Église et les lois de l'Empire romain (3e-7e siècles) (Contribution à l'étude nomocanonique de la réception du Monachisme)* [Πῶς κατοχυρώθηκε ὁ Μοναχισμὸς ἀπὸ τοὺς Κανόνες τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοὺς Νόμους τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας (3ος-7ος αἰώνας) (Συμβολὴ στὴν νομοκανονικὴ μελέτη ἀποδοχῆς τοῦ Μοναχισμοῦ)], ἐναίσμη διατριβὴ ἐπὶ Ὑφηγεσία (*Habilitation à diriger les Recherches* [Hdr.] στὸ Δημόσιο Ἐκκλησιαστικὸ Δίκαιο, ὑποβληθεῖσα στὴν Νομικὴ Σχολὴ Jean Monnet τοῦ Πανεπιστημίου Paris XI, Παρίσι, 18 Ἰανουαρίου 1997, 260 σελ.

IV. ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΑ - ΜΕΛΕΤΕΣ - ΜΟΝΟΓΡΑΦΙΕΣ - ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ

1. *La Question de l'Hénothéisme* (Τὸ ζήτημα τοῦ Ἐνοθεϊσμοῦ), [Ἀνάτυπο ἀπὸ ἄρθρο στὸ περιοδικὸ *Θεολογία* (τ. 62, τεύχ. 3 καὶ 4 (1991), σελ. 502-527 καὶ 820-837· τ. 63, τεύχ. 1 (1992), σελ. 132-155)], Ἀθήνα, Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, 1992, 79 σελ. (Ἀνατύπωση).

2α. *Cours de Droit Canon. Introduction aux Sources de la Tradition canonique de l'Église [Aide-mémoire]* (Μαθήματα Κανονικοῦ Δικαίου. Εἰσαγωγὴ στὶς Πηγὲς τῆς Κανονικῆς Παραδόσεως τῆς Ἐκκλησίας [*Μνημόνιο*]), Παρίσι, ἐκδ. τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἁγίου Σεργίου Παρισίων (σειρὰ “Θεολογικὴ Ἐκπαίδευση δι’ Ἀλληλογραφίας”-FTC 1), 1995 καὶ 2000, 256 σελ. (*Ἐγχειρίδιο γιὰ τοὺς φοιτητὲς*).

2β. Μαθήματα Κανονικοῦ Δικαίου. *1ο Μέρος*-“Οἱ Κανονικὲς Πηγὲς” (*Μνημόνιο*), γιὰ τοὺς φοιτητὲς τῆς Ἀνωτάτης Ἐκκλησιαστικῆς Ἀκαδημίας Βελλᾶς Ἰωαννίνων, Ἰωάννινα, 1995-96, 243 σελ. (Ἀδημοσίευτο πολυγραφημένο *Ἐγχειρίδιο γιὰ τοὺς φοιτητὲς*).

3. *Le Patriarcat œcuménique de Constantinople (y compris la Politeia monastique du Mont Athos) dans l'Europe unie (Approche nomocanonique)* (Τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο Κωνσταντινουπόλεως (συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς Μοναστικῆς Πολιτείας τοῦ Ἁγίου Ὄρους) στὴν Ἐνωμένη Εὐρώπη (Νομοκανονικὴ προσέγγιση)), Θεσσαλονίκη-Κατερίνη, ἐκδ. Ἐπέκταση (σειρὰ “Νομοκανονικὴ Βιβλιοθήκη”, ἀρ. 1), 1998, 941 σελ.

4. *L'Église autocéphale de Chypre dans l'Europe unie (Approche nomocanonique)* (Ἡ Αὐτοκέφαλη Ἐκκλησία τῆς Κύπρου στὴν Ἐνωμένη Εὐρώπη (Νομοκανονικὴ προσέγγιση)), Θεσσαλονίκη-Κατερίνη, ἐκδ. Ἐπέκταση (σειρὰ “Νομοκανονικὴ Βιβλιοθήκη”, ἀρ. 2), 1998, 337 σελ.

5. *L'Église de Grèce dans l'Europe unie (Approche nomocanonique)* (Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος στὴν Ἐνωμένη Εὐρώπη (Νομοκανονικὴ προσέγγιση)), Θεσσαλονίκη-Κατερίνη, ἐκδ. Ἐπέκταση (σειρὰ “Νομοκανονικὴ Βιβλιοθήκη”, ἀρ. 3), 1998, 1001 σελ.

- 6.** *Essai de bibliographie (ad hoc) pour l'étude des questions de l'Autocéphalie, de l'Autonomie et de la Diaspora (Contribution bibliographique à l'étude des questions-Essai préliminaire)* (Δοκίμιο Βιβλιογραφίας *(ad hoc)* για την μελέτη τῶν ζητημάτων τοῦ Αὐτοκεφάλου, τοῦ Αὐτονόμου καὶ τῆς Διασπορᾶς (Βιβλιογραφικὴ συμβολὴ στὴν μελέτη τῶν ζητημάτων-Προκαταρκτικὴ παρουσίαση), Θεσσαλονίκη-Κατερίνη, ἐκδ. Ἐπέκταση (σειρὰ “Νομοκανονικὴ Βιβλιοθήκη”, ἀρ. 7), 2000, 105 σελ.
- 7.** *Ἡ Ὁρθοδοξία στὸν 20ὸ αἰῶνα*, τ. Β' (ΟΡΘ 51/Β), *Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία καὶ ἡ Οἰκουμενικὴ Κίνηση*, Πάτρα, Ἑλληνικὸ Ἄνοικτὸ Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ)-Σχολὴ Ἀνθρωπιστικῶν Σπουδῶν, 2001, 159 σελ. (Συνέκδοση). (*Ἐγχειρίδιο γιὰ τοὺς φοιτητές*).
- 8.** *The Autonomous Orthodox Church of Estonia/L'Église autonome orthodoxe d'Estonie (Approche historique et nomocanonique)* (Ἡ Αὐτόνομη Ἐκκλησία τῆς Ἑσθονίας (Ἱστορικὴ καὶ Νομοκανονικὴ προσέγγιση)), Θεσσαλονίκη-Κατερίνη, ἐκδ. Ἐπέκταση (σειρὰ “Νομοκανονικὴ Βιβλιοθήκη”, ἀρ. 11), 2002, 460 σελ. (Συνέκδοση).
- 9.** *La réception nomocanonique du Monachisme (2e-7e siècles). (Comment le monachisme fut confirmé par les canons de l'Église et les lois de l'Empire romain)-Préface J. Gaudemet*, [Thèse d'Habilitation à diriger les Recherches (Hdr.)-1997] (Ἡ νομοκανονικὴ ἀποδοχὴ τοῦ Μοναχισμοῦ (2ος-7ος αἰῶνας). (Πῶς κατοχυρώθηκε ὁ Μοναχισμὸς ἀπὸ τοὺς Κανόνες τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοὺς Νόμους τῆς Ῥωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας)-Πρόλογος τοῦ καθηγητῆ J. Gaudemet, [Διατριβὴ ἐπὶ Ὑφηγεσίᾳ-1997], Θεσσαλονίκη-Κατερίνη, ἐκδ. Ἐπέκταση (σειρὰ “Νομοκανονικὴ Βιβλιοθήκη”, ἀρ. 14), 2004, 494 σελ.
- 10a.** *Essais d'Économie canonique. Esquisse d'introduction à la Théologie canonique* (Δοκίμια Κανονικῆς Οἰκονομίας. Σχεδιάγραμμα Εἰσαγωγῆς στὴν Κανονικὴ Θεολογία), Παρίσι, ἐκδ. τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς «Ἁγίου Σεργίου» Παρισίων (σειρὰ “Θεολογικὴ Ἐκπαίδευση δι' Ἀλληλογραφίας”-FTC 2), 2005, 325 σελ. (*Ἐγχειρίδιο γιὰ τοὺς φοιτητές*).
- 10b.** *Kiriku teoloogia ja kanoonilise teoloogia dialektiline suhe (Teoloogilised ja kanoonilised uuritud)* (*Ἐκκλησιολογικὴ Θεολογία καὶ Κανονικὴ Θεολογία σὲ διαλεκτικὴ σχέση (Θεολογικὰ καὶ Κανονικὰ Δοκίμια)*), Ταλλίνη, ἐκδ. τοῦ Θεολογικοῦ Σεμιναρίου «Ἁγίου Πλάτωνος» Ταλλίνης, 2007, 164 σελ. (στὰ ἐσθονικά). (*Ἐγχειρίδιο γιὰ τοὺς Προπτυχιακοὺς φοιτητὲς τοῦ Θεολογικοῦ Σεμιναρίου «Ἁγίου Πλάτωνος» Ταλλίνης, καθὼς καὶ γιὰ τοὺς Προπτυχιακοὺς (L 2 & L 3) καὶ Μεταπτυχιακοὺς φοιτητὲς (M 1) τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Tartu, κατὰ περίπτωσιν*). (*Ἐγχειρίδιο γιὰ τοὺς φοιτητές*).
- 11.** *Essais de Droit canonique orthodoxe* (Δοκίμια Ὁρθοδόξου Κανονικοῦ Δικαίου), Φλωρεντία, Università degli Studi di Firenze/Facoltà di Scienze Politiche “Cesare Alfieri” (σειρὰ “Seminario di Storia delle istituzioni religiose e relazioni tra Stato e Chiesa-Reprint Series”, ἀρ. 38), 2005, 123 σελ.

- 12.** *Κανονικά Άμωρφα (Δοκίμια Κανονικῆς Οίκονομίας)*, Θεσσαλονίκη-Κατερίνη, έκδ. Έπέκταση (σειρά “Νομοκανονική Βιβλιοθήκη”, άρ. 19), 2006, 318 σελ.
- 13.** *Πολιτεία Όρθόδοξη Έκκλησία και Όρησκεύματα στην Ελλάδα*, Θεσσαλονίκη-Κατερίνη, έκδ. Έπέκταση (σειρά “Νομοκανονική Βιβλιοθήκη”, άρ. 16), 2006, 462 σελ. (Συνέκδοση).
- 14.** *State, Orthodox Church and Religions in Greece*, Θεσσαλονίκη-Κατερίνη, έκδ. Έπέκταση (σειρά “Νομοκανονική Βιβλιοθήκη”, άρ. 17), 2008, 452 σελ. (Συνέκδοση).
- 15.** *Õnnetus olla väike kirik väikesel maal. Teoloogiline tõde Eesti Õigeusu Kiriku kohta (Τò δυστύχημα τοῦ νὰ εἶσαι σμικρῆ Έκκλησία σὲ μία μικρῆ Χώρα. Ἡ θεολογικῆ ἀλήθεια γιὰ τὸ ὀρθόδοξο ἑκκλησιαστικὸ ζήτημα στην Έσθονία)*, Ταλλίνη, έκδ. τοῦ Θεολογικοῦ Σεμιναρίου «Άγίου Πλάτωνος» Ταλλίνης (σειρά “Θεολογία και Ἱστορία”, άρ. 1), 2007, 240 σελ. (δίγλωσσο: ἑσθονικά και ρωσικά).
- 16.** *Άπὸ Δωρικὰ νάματα, τὰ Νάματα (Πιπιλίσσα) Άσκίου-Βοῖου Κοζάνης (Άπὸ τὴν δωρικῆ ἀμφιλύκη στην ρωμαϊκῆ ἀντιπελάργωση και τὸ εὐρωπαϊκὸ ἀποκύημα-Ένα ἀνεμώλιο ὀδοιπορικὸ στὸν ροῶδη χρόνο και τὴν Ἱστορία)*, Θεσσαλονίκη-Κατερίνη, έκδ. Έπέκταση, 2012, 727 σελ. (Συνέκδοση).
- 17.** *Ἡλιαχτίδα στην νομοκανονικῆ ἀμφιλύκη. Ἐπιστημονικὸ Μνημόσυνο τοῦ Καθηγητῆ τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Α.Π.Θ. Χαράλαμπος Παπαστάθης*, Θεσσαλονίκη, έκδ. Σάκκουλα Α.Ε., 2013, Χ+84 σελ. (Συνέκδοση).
- 18.** *Κανονικά Έμωρφα (Δοκίμια Κανονικῆς Οίκονομίας II)*, Θεσσαλονίκη-Κατερίνη, έκδ. Έπέκταση (σειρά “Νομοκανονική Βιβλιοθήκη”, άρ. 29), 2015, 684 σελ.
- 19.** *Τὸ Corpus Canonum τῆς Έκκλησίας (1ος-9ος αἰῶνας). Τὸ κείμενο τῶν Έκκλησιακῶν Ἱερῶν Κανόνων/Le Corpus Canonum de l'Église (1er-9e siècles). Le texte des Saints Canons ecclésiiaux*, Θεσσαλονίκη-Κατερίνη, έκδ. Έπέκταση (σειρά “Νομοκανονική Βιβλιοθήκη”, άρ. 30), 2015, 1129 σελ. (Δίγλωσσο: ἑλληνικά και γαλλικά).
- 20.** *Πηγές τῆς Εὐρωπαϊκῆς «Διασπορᾶς» τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου/Sources de la «Diaspora» européenne du Patriarcat œcuménique de Constantinople*, Θεσσαλονίκη-Κατερίνη, έκδ. Έπέκταση (σειρά “Νομοκανονική Βιβλιοθήκη”, άρ. 31), 2015, 992 σελ. (Πολύγλωσσο) (ὑπὸ ἔκδοση).
- 21.** *La Politeia monastique du Mont Athos dans l'Europe unie (Approche nomocanonique)* (Ἡ Μοναστικῆ Πολιτεία τοῦ Άγίου Όρους στην Ένωμένη Εὐρώπη (Νομοκανονικῆ προσέγγιση)), Θεσσαλονίκη-Κατερίνη, έκδ. Έπέκταση (σειρά “Νομοκανονική Βιβλιοθήκη”, άρ. 34), 2023, 560 σελ. (ὑπὸ ἔκδοση).

22. *Η άντικανονική Γουγκλισία της Κυριακής (Πατερική και Κανονική μαρτυρία)*, Θεσσαλονίκη-Κατερίνη, έκδ. Ἐπέκταση (σειρά “Νομοκανονική Βιβλιοθήκη”, ἀρ. 33), ¹2017 καὶ ²2019, 122 σελ. Τὸ ἴδιο, Mitropolit Grigorie D. Papathomás, *Îngenuncherea. Îndreptar Canonic* (Traducere din limba greacă protopresbiter dr. Gabriel Mândrilă), București-Βουκουρέστι, Editura Metafrazе, 2022, 135 σελ. (στὰ ρουμανικά).

23. Архим. Григорий Д. Папатомаc, *Съвременни и бѣдеци предизвикателства пред Православната църква (Исторически, еκκλeσιολογичен и каноничен подход)* [Архим. Γρηγορίου Δ. ΠΑΠΑΘΩΜΑ, *Σύγχρονες καὶ μελλοντικὲς Προκλήσεις γιὰ τὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία (Ἱστορική, ἐκκλeσιολογική καὶ κανονική προσέγγιση)*-Archim. Grigorios D. PAPATHOMAS], *Défis contemporains et futurs pour l'Église orthodoxe (Approche historique, ecclésiologique et canonique)*, Θεσσαλονίκη-Κατερίνη, έκδ. Ἐπέκταση (σειρά “Νομοκανονική Βιβλιοθήκη”, ἀρ. 37), 2019, 584 σελ. (στὰ βουλγαρικά).

24. *Οἱ Ἱεροὶ Κανόνες τῆς Ἐκκλησίας (1ος-9ος αἰώνας). Τὸ Corpus Canonum τῆς Ἐκκλησίας τῆς Α΄ χιλιετίας ἀπὸ τὸν Νομοκάνονα τοῦ Ἱεροῦ Φωτίου (883)*, Ἀθήναι, έκδ. Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (σειρά “Βιβλιοθήκη Ἑλλήνων Νομοκάνων”-BEN, ἀρ. 1), 2019, 751 σελ.

25. *Εἰσαγωγή στὸ Κανονικὸ Δίκαιο καὶ τὴν Κανονικὴ Οἰκονομία (Σχεδιάγραμμα Εἰσαγωγῆς-Προθεωρία Κανονικῆς Οἰκονομίας)* [Κανονικὸ Ἐγχειρίδιο-Syllabus 2021], Ἀθήναι, Θεολογικὴ Σχολή/Ἐθνικὸ καὶ Καποδιστριακὸ Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν [e-class, σὲ ἀρχεῖο τοῦ μαθήματος τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου], ¹2015 καὶ ²2021, καθὼς καὶ ἀναρτημένο στὴν Πανεπιστημιακὴ Ἱστοσελίδα <<http://uoa.academia.edu/GrigoriosPapathomas>>, 360 σελ. Τὸ ἴδιο (σὲ περιοδικὲς συνέχειες), ἐν *Ἐφημέριος*, **τ. 68 (2019)**, τεῦχ. 1, σελ. 26-28· τεῦχ. 2, σελ. 28-30· τεῦχ. 3, σελ. 25-27· τεῦχ. 4, σελ. 25-27· τεῦχ. 5, σελ. 25-27· τεῦχ. 6, σελ. 27-28, **τ. 69 (2020)**, τεῦχ. 1, σελ. 27-28· τεῦχ. 2, σελ. 29-31· τεῦχ. 3, σελ. 27-29· τεῦχ. 4, σελ. 34-36· τεῦχ. 5, σελ. 30-32· τεῦχ. 6, σελ. 29-31, καὶ **τ. 70 (2021)**, τεῦχ. 1, σελ. 25-27· τεῦχ. 2, σελ. 29-30· τεῦχ. 3, σελ. 29-30· τεῦχ. 4, σελ. 26-27· τεῦχ. 5, σελ. 29-31· τεῦχ. 6, σελ. 32-33, **τ. 71 (2022)**, τεῦχ. 1, σελ. 30-32· τεῦχ. 2, σελ. 31-33· τεῦχ. 3, σελ. 33-34· τεῦχ. 4, σελ. 31-34· τεῦχ. 5, σελ. 32-34· τεῦχ. 6, σελ. 30-31, **τ. 72 (2023)**, τεῦχ. 1, σελ. 32-33· τεῦχ. 2, σελ. 30-32· τεῦχ. 3, σελ.

26. *La Question ecclésiale bulgare/Τὸ Βουλγαρικὸ Ἐκκλησιακὸ Ζήτημα/Българският църковен въпрос (1992-1998-2009). Avis canonique/Κανονικὴ Γνωμοδότηση/Канонично експертно мнение*, Θεσσαλονίκη-Κατερίνη, έκδ. Ἐπέκταση (σειρά “Νομοκανονική Βιβλιοθήκη”, ἀρ. 41), 2020, 178 σελ. (Τρίγλωσσο: γαλλικά, ἑλληνικά καὶ βουλγαρικά).

27. *Тρεῖς Λόγοι στὴν Ἀθήνα*, Ἀθήνα-Περιστέρη, 2021, 95 σελ.

28. *Textes législatifs en matière ecclésiastique de droit ecclésiastique européen-Grèce* [Recueil de textes juridiques et nomocanoniques traduits en français (2023)] (Νομοθετικά κείμενα Ευρωπαϊκού Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαίου-Ἑλλάδα [Συλλογή ἑλληνικῶν νομικῶν καὶ νομοκανονικῶν κειμένων μεταφρασμένων στὴν Γαλλικὴ γλῶσσα (2023)]), 590 σελ.

V. ΑΡΘΡΑ

1. “*Πῆγε ὁ Απόστολος Παῦλος στὴν Ἰσπανία;*”, Θεσσαλονίκη, 1982 [ἀνάτυπο τοῦ περιοδικοῦ *Θεολογία* (τ. 60, τεῦχ. 4 (1989), σελ. 754-774), Ἀθήνα 1989], 29 σελ. {Ἐνα τμήμα τῆς ἐργασίας δημοσιεύθηκε στὰ γαλλικὰ στὸ περιοδικὸ *Nikaia*, τ. 10 (1993), σελ. 25 καὶ ἐξ}.

2. “*Μακεδονομάχοι καὶ Μακεδονικὸς Ἀγώνας στὰ Νάματα (Πιπιλίτσα) Βοῖου Κοζάνης (Συμβολὴ στὴν Ἱστορία τοῦ Δυτικομακεδονικοῦ χώρου)*”, [ἀνάτυπο τοῦ περιοδικοῦ *Χρονικὰ* τῆς “*Μακεδονικῆς Φιεκπαιδευτικῆς Ἀδελφότητος*” (Μ.Φ.Α.), τ. ΣΤ’ (1986), σελ. 217-234], Θεσσαλονίκη, 1985, 24 σελ., καὶ ἐν Γ. Ἐξαρχος, *Μπλάτσι, ἡ εὐάνδρος πολίχνη τῆς Μακεδονίας (Ἡ σημερινὴ Βλάστη Κοζάνης καὶ τὸ γειτονικὸ χωριὸ Πιπιλίτσα)*, Θεσσαλονίκη, ἐκδ. Π. Χ. Μπασδάρας ΑΕ, 2001, σελ. 253-260.

3. *La question de l’Hénothéisme* [Τὸ ζήτημα τοῦ Ἐνοθεϊσμοῦ], ἐν *Θεολογία*, τ. 62, τεύχ. 3 καὶ 4 (1991), σελ. 502-527 καὶ 820-837· τ. 63, τεύχ. 1 (1992), σελ. 132-155 (βλ. ἐπίσης *IV. Συγγράμματα*, ἀρ. 1).

4. “New Europe” [“Νέα Εὐρώπη”], ἐν *Harcourt International Herald* [Δουβλίνο], τ. 10 (9/1991), σελ. 23-31. Τὸ ἴδιο, “La Nouvelle Europe” [“Ἡ Νέα Εὐρώπη”], ἐν *Planète “Saint Serge”* [Παρίσι], τεύχ. 8 (1999), σελ. 4-11.

5. “Les différentes modalités canoniques d’exercice de la juridiction du Patriarcat œcuménique de Constantinople” [“Οἱ διάφορες κανονικὲς ιδιότητες ἀσκίσεως τῆς δικαιοδοσίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως”], ἐν *Istina* [Παρίσι], τ. 40, τεύχ. 4 (1995), σελ. 369-385. Τὸ ἴδιο, ἐν *Témoignage et pensée orthodoxes/Ὁρθόδοξος Μαρτυρία καὶ Σκέψις*, τ. 11-12 (3-4/1999), σελ. 22-35 (δίγλωσσο), ἐν *Le Messager Orthodoxe*, τεύχ. 141 (II/2004), σελ. 42-72, ἐν *The Messenger* [Λονδῖνο], τεύχ. 9 (2/2009), σελ. 29-53 (στὰ ἀγγλικά), ἐν Archim. Grigorios D. PAPATHOMAS, *Essais de Droit canonique orthodoxe* (Δοκίμια Ὁρθοδόξου Κανονικοῦ Δικαίου), Φλωρεντία, Università degli Studi di Firenze/Facoltà di Scienze Politiche “Cesare Alfieri” (σειρά “Seminario di Storia delle istituzioni religiose e relazioni tra Stato e Chiesa-Reprint Series”, ἀρ. 38), 2005, κεφ. IV, σελ. 77-114, ἐν Ἀρχιμ. Γρηγορίου Δ. ΠΑΠΑΘΩΜΑ, *Κανονικὰ ἄμορφα (Δοκίμια Κανονικῆς Οἰκονομίας)*, Θεσσαλονίκη-Κατερίνη, ἐκδ. Ἐπέκταση (σειρά “Νομοκανονικὴ Βιβλιοθήκη”, ἀρ. 19), 2006, κεφ. V, σελ. 175-229, καὶ ἐν *Христианство и культура* [«Hristianstvo i

Kultura»/«Χριστιανισμός και Πολιτισμός»-Σόφια], τ. 16, τεύχ. 10 [137] (2018), σελ. 61-77, και τ. 18, τεύχ. 3 [140] (2019), σελ. 61-74 (στά βουλγαρικά).

6. “*Praxis et théorie au sein de la Théologie ecclésiale*” [“*Πράξη και θεωρία στην Θεολογία της Έκκλησίας*”], εν *Nouvelles de Saint-Serge* [Παρίσι], τ. 20 (1996), σελ. 22-24.

7. “L’Orthodoxie et l’Europe. Pour une *communio* européenne des *altérités* nationales” [“Ορθοδοξία και Ευρώπη. Για μία ευρωπαϊκή *κοινωνία* των *έθνικων έτεροτήτων*”], εν *La Pensée orthodoxe* [Παρίσι], τ. XVIII/6 (1998), σελ. 115-137.

8. “Κανονικές προεκτάσεις εκ της χρήσεως των ΜΜΕ από τις τοπικές Έκκλησίες (Μία πρώτη δεκαετία έλευθέρως εκκλησιαστικής ραδιοφωνίας, αλλά και “μη κανονικής έναρμονίσεως)””, εν *Κληρονομία*, τ. 30, τεύχ. Α’-Β’ (1998), σελ. 201-218. Το ίδιο, “Consecintele canonice ale utilizarii Mass-Media de către Biserica locală”, εν *Theologia Orthodoxă-Studia Universitatis “Babeș-Bolyai”* [Cluz-Napoca], τ. LI, τεύχ. 1 (2007), σελ. 155-164 (στά ρουμανικά).

9. “Sources et bibliographie (*ad hoc*) concernant la question de l’Autocéphalie et de l’Autonomie (Contribution bibliographique à l’étude de la question-Essai préliminaire)” [“Πηγές και βιβλιογραφία (*ad hoc*) άφορῶσα στο ζήτημα του Αυτόκεφάλου και του Αυτόνομου (Βιβλιογραφική συμβολή στην μελέτη του ζητήματος-Προκαταρκτική παρουσίαση)”], εν *Θεολογία*, τ. 69, τεύχ. 4 (1998), σελ. 772-797.

10. “L’έpoque de la Xénocratie à Chypre (1191-1960)-Note historico-canonique” [“Η έποχή της Ξενοκρατίας στην Κύπρο (1191-1960)-Ίστορικο-κανονικό σημείωμα”], εν *Υδωρ εκ Πέτρας*, τ. XII-XVI (2000), σελ. 205-209.

11. “Essai de bibliographie (*ad hoc*) pour l’étude de la question de la Diaspora (Contribution bibliographique à l’étude de la question-Essai préliminaire)” [“Δοκίμιο Βιβλιογραφίας (*ad hoc*) για την μελέτη του ζητήματος της Διασποράς (Βιβλιογραφική συμβολή στην μελέτη του ζητήματος-Προκαταρκτική παρουσίαση)”], εν *ΒΕΛΛΑ, Έπιστημονική Έπετηρίδα της Άνωτέρας Έκκλησιαστικής Σχολής Βελλᾶς Ίωαννίνων*, τ. 1 (2001), σελ. 175-200.

12. “Pays Membre de l’U. E. : GRÈCE (Textes législatifs en matière ecclésiastique de droit ecclésiastique européen)” [“ΕΛΛΑΔΑ (Νομοθετικά κείμενα Ευρωπαϊκού Έκκλησιαστικού Δικαίου)”], εν EUROPEAN CONSORTIUM FOR CHURCH AND STATE RESEARCH/Salvatore BERLINGO (ύπό την διεύθυνση του), *Code Européen. Droit et Religions* (Ευρωπαϊκός Κώδικας. Δίκαιο και Θρησκείες), τ. I, U. E.-Les Pays de la Méditerranée [E. “E.-Οί χώρες της Μεσογείου], Μιλάνο, εκδ. Dott. A. Giuffrè Editore, 2001, σελ. 283-367.

13. “L’enfant qui vient et sa naissance, vus par la Tradition canonique de l’Église” [“Η σύλληψη και η γέννηση του παιδιού, θεωρούμενα μέσα από την Κανονική Παράδοση της Έκκλησίας”], εν *ΒΙΟΉΘΙΚΗ ORTHODOXE* (Actes du 3e Colloque-15 avril 2000 [ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΒΙΟΗΘΙΚΗ (Πεπραγμένα

3^ο Συνεδρίου-15 Ἀπριλίου 2000)], τ. III, Παρίσι, Ὁρθόδοξη Ἐταιρεία Σπουδῶν Βιοηθικῆς/Ἰνστιτούτο Ὁρθόδοξου Θεολογίας Ἁγίου Σεργίου, 2001, σελ. 57-102 (στὰ γαλλικά), ἐν *Usk ja Elu*, τεύχ. 7 (1/2009), σελ. 19-43 (στὰ ἐσθονικά), καὶ ἐν ΖΩΗ Η ΘΑΝΑΤΟΣ (Συλλογικὸς Τόμος. Τὸ πρόβλημα τῶν ἐκτρώσεων ἀπὸ ἰατρική, νομική, ψυχολογική καὶ θεολογική θεώρηση), τ. Α΄, Ἀθήνα, ἐκδ. Παρησία-Καθ' ὁδόν, 2022, σελ. 445-477.

14. “Orthodoxie et mondialisation” [“Ὁρθοδοξία καὶ Παγκοσμιοποίηση”], ἐν *Nouvelles de Saint-Serge* [Παρίσι], τ. 25 (2001), σελ. 2-5. Τὸ ἴδιο, ἐν *ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΤΙΜΗΣ στὸν Μητροπολίτη Σισανίου καὶ Σιατίστης κ. ΑΝΤΩΝΙΟ*, Σιάτιστα, ἐκδ. Μυγδονία, 2004, σελ. 645-648, καὶ ἐν *Tabor* [Cluj-Napoca], τ. 2, ἀρ. 6 (9/2008), σελ. 17-19 (στὰ ρουμανικά).

15. “Ἑλλαδικὴ Αὐτοκεφαλία καὶ Εὐρωπαϊκὴ Ὁλοκλήρωση. Μία προϋποθετικὴ σχέση ἐπαναγωγῆς τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συστήματος”, ἐν *Ἀναλόγιον* [Κοζάνη], τεύχ. 1 (2001), σελ. 95-102, καὶ ἐν *ΣΤΑ ΒΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ ΜΑΣ* (Συλλογικὸς Τόμος), Ἀθήνα, ἐκδ. Ἀρχονταρίκι, ¹2013 καὶ ²2014, σελ. 133-141.

16. “La dialectique entre “*nation étatique*” et “*autocéphalie ecclésiale*” ” [“Ἡ διαλεκτικὴ μεταξὺ “κρατικοῦ ἔθνους” καὶ “ἐκκλησιακῆς αὐτοκεφαλίας” ”], ἐν *L’Année canonique* [Παρίσι], τ. 43 (2001), σελ. 75-92, καὶ ἐν Ἀρχιμ. Γρηγορίου Δ. ΠΑΠΑΘΩΜΑ, *Essais de Droit canonique orthodoxe* [Δοκίμια Ὁρθόδοξου Κανονικοῦ Δικαίου], Φλωρεντία, Università degli Studi di Firenze/Facoltà di Scienze Politiche “Cesare Alfieri” (σειρά “Seminario di Storia delle istituzioni religiose e relazioni tra Stato e Chiesa-Reprint Series”, ἀρ. 38), 2005, κεφ. I, σελ. 5-24.

17. “Le péché ou la chute de l’homme et la problématique à notre époque” [“Ἡ πτώση τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ προβληματικὴ στὴν ἐποχὴ μας”], ἐν *Annals* [Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρίδα τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Βalamand-Λίβανος], τ. 4-5 (2001/02-2002/03), σελ. 263-279 (στὰ ἀραβικά).

18. “Κεφ. 4: Ὁ ρόλος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στὴν ἐνότητα τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας”, ἐν 2ῃ Θεματικῇ Ἐνότητι: *Ἡ Ὁρθοδοξία στὸν 20ὸ καὶ 21ο αἰώνα*, τ. 3: *Ἡ ἐνότητα τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας*, Ἀθήνα-Πάτρα, Ἑλληνικὸ Ἀνοικτὸ Πανεπιστήμιο/Μεταπτυχιακὸ Πρόγραμμα Σπουδῶν στὴν Ὁρθοδοξία, 2001, σελ. 117-159 (βλ. ἐπίσης *IV. Συγγράμματα*, ἀρ. 7).

19. “Le secret dans le Christianisme orthodoxe” [“Τὸ ἀπόρρητον στὴν Χριστιανικὴ Ὁρθοδοξία”], ἐν *Revue de Droit canonique* [Στρασβούργο], τ. 52, τεύχ. 2 (2002), σελ. 295-315.

20. “Tradition and Habits, Modernity and Heresy. Is every habit a tradition? Is every innovation a heresy?” [“Παράδοση καὶ Ἡθῆ, Νεωτερικότητα καὶ Αἵρεση. Εἶναι κάθε ἔθος παράδοση; Εἶναι κάθε καινοτομία αἵρεση;”], ἐν *SYNDESMOS* (fifty years of work for Orthodox youth and unity), *The Bond of Unity*, Ἀθήνα, 2003, [τμήμα IV, κεφ. 4] σελ. 167-171 ([Excerpt-ἀπόσπασμα]). Τὸ ἴδιο [πλήρες κείμενο], ἐν *Υδωρ ἐκ Πέτρας*, τ. XVII-XX (2001-2007), σελ. 135-149, καὶ ἐν *Στὰ*

βήματα τοῦ Αποστόλου Βαρνάβα. Χριστήριος Τόμος πρὸς τιμὴν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Νέας Ἰουστινιανῆς καὶ πάσης Κύπρου κ.κ. Χρυσστόμου Β΄ γιὰ τὰ τριάντα χρόνια ἀρχιερατικῆς του διακονίας, Λευκωσία, ἐκδ. Νεγκρέσκο, 2008, σελ. 577-592.

21. “Eschatological Nostalgia” [“Ἐσχατολογικὴ Νοσταλγία”], ἐν *Harcourt International Herald* [Δουβλίνο], τ. 8 (7/1991), σελ. 11-15 (στὰ ἀγγλικά). Τὸ ἴδιο, ἐν *Le Messenger Orthodoxe* [Παρίσι], τεύχ. 139 (II/2003), σελ. 77-82 (στὰ γαλλικά), καὶ ἐν Ἐφημ. *Metropoolia* [Ταλλίνη], ἀρ. 30 (θέρος 2006), σελ. 10 (στὰ ρωσικά) καὶ σελ. 11 (στὰ ἐσθονικά), καὶ ἐν *Λεῖτον ἔργον. Τιμητικὸς Τόμος στὴν μνήμη τοῦ Καθηγητῆ π. Δημητρίου Τζέρπου*, Ἀθήνα, ἐκδ. ***, 2023, σελ. *****

22. “Face au concept d’“Église nationale”, la réponse canonique orthodoxe : l’Église autocéphale (Les carences ecclésiologiques au sein de l’Église nationale et les “faiblesses” dans la réception de l’Église autocéphale)” [“Ἡ ὀρθόδοξη διαχρονικὴ ἀντιπρόταση στὴν ἔννοια τῆς “Ἐθνικῆς Ἐκκλησίας”: ἡ Ἀυτόκεφαλη Ἐκκλησία (Οἱ ἐκκλησιολογικὲς ἔνδεις τῆς Ἐθνικῆς Ἐκκλησίας καὶ οἱ “ἀδυναμίες” ἀποδοχῆς τῆς Ἀυτόκεφάλου Ἐκκλησίας)”, ἐν *L’Année canonique* [Παρίσι], τ. 45 (2003), σελ. 149-170, καὶ ἐν Ἀρχιμ. Γρηγορίου Δ. ΠΑΠΑΘΩΜΑ, *Essais de Droit canonique orthodoxe* (Δοκίμια Ὁρθοδόξου Κανονικοῦ Δικαίου), Φλωρεντία, Università degli Studi di Firenze/Facoltà di Scienze Politiche “Cesare Alfieri” (σειρά “Seminario di Storia delle istituzioni religiose e relazioni tra Stato e Chiesa-Reprint Series”, ἀρ. 38), 2005, κεφ. III, σελ. 51-76. Ἐπίσης, ἐν Χαρ. Κ. ΠΑΠΑΣΤΑΘΗ – Ἀρχιμ. Γρηγορίου Δ. ΠΑΠΑΘΩΜΑ (ἐπιμ.), *Πολιτεία, Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία καὶ Θρησκευάματα στὴν Ἑλλάδα*, Θεσσαλονίκη-Κατερίνη, ἐκδ. Ἐπέκταση (σειρά “Νομοκανονικὴ Βιβλιοθήκη”, ἀρ. 16), 2006, κείμενο 5, σελ. 89-128, καὶ ἐν Charalambos K. PAPASTATHIS – Archim. Grigorios D. PAPATHOMAS (eds.), *The State, the Orthodox Church and Religions in Greece*, Thessaloniki-Katerini, Epektasis Publications (series: Nomocanonical Library, n. 17), 2008, text n. 5, p. 111-146. Τὸ ἴδιο, “În fata conceptului de “Biserică Natională”, Răspunsul canonic ortodox: *Biserică Autocefală* (Carentele eclesiologice în cadrul Bisericii nationale si “slăbiciunile” în receptarea notiunii de Biserică autocefală)”, ἐν Ioan-Vasile LEB (Volum coordonat de), *Ortodoxie si Ecumenism*, Cluz-Napoca, Editura Renasterea-Universitea “Babes-Bolyai”, Facultatea de Teologie Ortodoxa-Scola Doctorala de Teologie, Centrul de Studii Ecumenice si Interreligioase, 2008, σελ. 282-308 (στὰ ρουμανικά).

23. “Église, Nation et Église nationale. Bibliographie sélective” [“Ἐκκλησία, Ἔθνος καὶ Ἐθνικὴ Ἐκκλησία. Ἐπιλεκτικὴ Βιβλιογραφία”], ἐν *L’Année canonique* [Παρίσι], τ. 45 (2003), σελ. 329-338, καὶ ἐν MINISTERUL CULTURII SI CULTEROL/SECRETARIATUL DE STAT PENTRU CULTE (éd.), *Libertatea religioasa în context românesc si European* (Simpozion international, Bucuresti, 12-13 septembrie 2005)-ACTA, Βουκουρέστι, Editura Bizantina, 2005, σελ. 66-80.

24. “La réactivation en 1996 de l’autonomie de l’Église d’Estonie proclamée en 1923” [“Ἡ ἐπαναγωγὴ τοῦ 1996 τῆς Ἀυτονομίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐσθονίας ἀνακηρυχθείσης στὰ 1923”], ἐν *Istina* [Παρίσι], τ. 49, τεύχ. 1 (2004), σελ. 46-61.

25. “Η αντίθετη σχέση κατὰ τόπον Ἐκκλησίας καὶ Ἐκκλησιαστικῆς Διασπορᾶς. (Ἡ ἐκκλησιολογικὴ ἐνότητα ἐναντι τῆς “συν-εδαφικότητος” καὶ τῆς “πολυ-δικαιοδοσίας””, ἐν *Σύναξη*, τεύχ. 90 (4-6/2004), σελ. 28-44. Τὸ ἴδιο, “La relation oppositionnelle entre *Église établie localement* et “*Diaspora*” *ecclésiale* (L’*unité ecclésiologique* face à la *co-territorialité* et la *multi-jurisdiction*)”, ἐν *L’Année canonique* [Παρίσι], τ. 46 (2004), σελ. 77-99, ἐν *Contacts*, τ. 57, τεύχ. 210 (4-6/2005), σελ. 96-132, ἐν *Ast.* ARGYRIOU (Textes réunis par), *Chemins de la Christologie orthodoxe*, Παρίσι, Desclée (σειρά “Jésus et Jésus-Christ”, ἀρ. 91), 2005, XX, σελ. 349-379, ἐν Ἀρχιμ. Γρηγορίου Δ. ΠΑΠΑΘΩΜΑ, *Essais de Droit canonique orthodoxe* [Δοκίμια Ὁρθοδόξου Κανονικοῦ Δικαίου], Φλωρεντία, Università degli Studi di Firenze/Facoltà di Scienze Politiche “Cesare Alfieri” (σειρά “Seminario di Storia delle istituzioni religiose e relazioni tra Stato e Chiesa-Reprint Series”, ἀρ. 38), 2005, κεφ. II, σελ. 25-50, ἐν Archim. Grigorios D. PAPATHOMAS, *Essais d’Économie canonique. Esquisse d’introduction à la Théologie canonique* (Δοκίμια Κανονικῆς Οἰκονομίας. Σχεδιάσμα Εἰσαγωγῆς στὴν Κανονικὴ Θεολογία), Παρίσι, ἐκδ. τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς «Ἁγίου Σεργίου» Παρισίων (σειρά “Θεολογικὴ Ἐκπαίδευση δι’ Ἀλληλογραφίας” [FTC 2]) (*Ἐγχειρίδιο γιὰ τοὺς φοιτητές*), 2005, σελ. 137-163, καὶ ἐν Ἀρχιμ. Γρηγορίου Δ. ΠΑΠΑΘΩΜΑ, *Κανονικὰ Ἄμορφα* (Δοκίμια Κανονικῆς Οἰκονομίας), Θεσσαλονίκη-Κατερίνη, ἐκδ. Ἐπέκταση (σειρά “Νομοκανονικὴ Βιβλιοθήκη”, ἀρ. 19), 2006, κεφ. III, σελ. 107-144.

26. “Internal Questions of the Orthodox Church Pastoral and Mission” [“Ἐσωτερικὰ ζητήματα τῆς Ὁρθοδόξου Ποιμαντικῆς καὶ Ἱεραποστολῆς”], ἐν *Annals* [Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρίδα τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Βαλαμάνδ-Λίβανος], τ. 6 (2004-2005), σελ. 25-50. Τὸ ἴδιο, ἐν *ΒΕΛΛΑ*, *Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρίδα* τῆς Ἀνωτέρας Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς Βελλᾶς Ἰωαννίνων, τ. 3 (2005), σελ. 145-167, καὶ ἐν Ἀρχιμ. Γρηγορίου Δ. ΠΑΠΑΘΩΜΑ, *Κανονικὰ ἄμορφα* (Δοκίμια Κανονικῆς Οἰκονομίας), Θεσσαλονίκη-Κατερίνη, ἐκδ. Ἐπέκταση (σειρά “Νομοκανονικὴ Βιβλιοθήκη”, ἀρ. 19), 2006, κείμενο VII, σελ. 251-281.

27. “L’Évêque, garant de l’unité de l’Église locale” [“Ὁ Ἐπίσκοπος ὡς ἐγγυητὴς τῆς ἐνότητος τῆς Τοπικῆς Ἐκκλησίας”], ἐν *FOI* [Λυών], τεύχ. 4 (1-3/2005), σελ. 28-30.

28. “Νομοκανονικὰ ζητήματα ἀπὸ τὴν δίπολη σχέση Ὁρθοδόξων κατὰ τόπους Ἐκκλησιῶν καὶ Ἐνωμένης Εὐρώπης”, ἐν *Νομοκανονικά*, τ. 4, ἀρ. 1 (2005), σελ. 51-63.

29. “Comment et pourquoi l’Église exclut l’agenouillement lorsqu’elle proclame la *Résurrection* et la *vie du Siècle à venir* selon la *Tradition canonique de l’Église* (Présentation sommaire des sources patristiques et canoniques)” [“Πῶς καὶ γιατί ἡ Ἐκκλησία ἀποκλείει τὴν γονυκλισία, ὅταν διακηρύσσει τὴν Ἀνάσταση καὶ τὴν ζωὴ τοῦ Μέλλοντος αἰῶνος κατὰ τὴν Κανονικὴ Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας (Συνοπτικὴ παρουσίαση τῶν πατερικῶν καὶ κανονικῶν πηγῶν)”], ἐν *Θυσία αἰνέσεως. Mélanges liturgiques offerts à la mémoire de l’Archevêque Georges Wagner (1930-1993)*, Παρίσι, ἐκδ. τοῦ Ἰνστιτούτου Ὁρθοδόξου Θεολογίας Ἁγίου Σεργίου (σειρά “Analecta Sergiana”, ἀρ. 2),

2005, σελ. 247-292. Ένα τμήμα της εργασίας δημοσιεύθηκε στα ρουμανικά, στο περιοδικό *Renasterea* [Cluj-Napoca], τ. 18, άρ. 11 [211] (2007), σελ. 4 (στα ρουμανικά).

30. “Άνοικτός Έκκλησιακός Κοινοτισμός: Dispar-Μεικτοί Γάμοι καί μεταστροφή ένηλίκων”, έν *Σύναξη*, τεύχ. 96 (10-12/2005), σελ. 36-47. Τό ίδιο, “Un Communautarisme ecclésial ouvert : mariages dispar-mixtes et conversions d’adultes”, έν *Le Feu sur la terre. Mélanges offerts au Père Boris Bobrinskoy pour son 80e anniversaire*, Παρίσι, έκδ. του Ίνστιτούτου Όρθοδόξου Θεολογίας Άγίου Σεργίου (σειρά “Analecta Sergiana”, άρ. 3), 2005, σελ. 183-191. Τό ίδιο, “An Open Ecclesial Communitarism: Dispar-Mixed Marriages and Adult Conversions”, έν *Folia canonica* [Βουδαπέστη], τ. 8 (2005), σελ. 151-161 (στα άγγλικά), έν Archim. Grigorios D. PAPATHOMAS, *Essais de Droit canonique orthodoxe* [Δοκίμια Όρθοδόξου Κανονικού Δικαίου], Firenze, Università degli Studi di Firenze/Facoltà di Scienze Politiche “Cesare Alfieri” (σειρά “Seminario di Storia delle istituzioni religiose e relazioni tra Stato e Chiesa-Reprint Series”, άρ. 38), 2005, κεφ. V, σελ. 115-122, έν *Annals* [Επιστημονική Έπετηρίδα της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου του Βalamand-Λίβανος], τ. 7 (2005-2006), σελ. 71-89, έν Αρχιμ. Γρηγορίου Δ. ΠΑΠΑΘΩΜΑ, *Κανονικά άμορφα* (Δοκίμια Κανονικής Οίκονομίας), Θεσσαλονίκη-Κατερίνη, έκδ. Έπέκταση (σειρά “Νομοκανονική Βιβλιοθήκη”, άρ. 19), 2006, κεφ. VI, σελ. 231-249, έν *Mitropolia Olteniei* [Craiova], τ. 5-8 (2009), σελ. 205-218 (στα ρουμανικά), καί έν *Eastern Canon Law* [Nyiregyháza-Ούγγαρία], τ. 6, τεύχ. 1 (2017), σελ. 39-55 (στα άγγλικά).

31. “Être Église majoritaire dans une société multiculturelle” [“Όντας Έκκλησία πλειονότητας σέ μία κοινωνία πολυπολιτισμικότητας”], έν MINISTERUL CULTURII SI CULTEROL/SECRETARIATUL DE STAT PENTRU CULTE (éd.), *Libertatea religioasa în context românesc si european* (Simpozion international, Bucuresti, 12-13 septembrie 2005)-ACTA, Βουκουρέστι, Editura Bizantina, 2005, σελ. 50-96 (δίγλωσσο: στα γαλλικά καί στα ρουμανικά).

32. “La protection du Patrimoine culturel au sein de la Tradition canonique de l’Église (1er-9e siècles)” [“Η προστασία της λειτουργικής κληρονομιάς στην Κανονική Παράδοση της Έκκλησίας (1ος-9ος αι.)”], έν Br. BASDEVANT-GAUDEMET, Marie CORNU, Jérôme FROMAGEAU (ύπό την διεύθυνση τών), *Le Patrimoine culturel religieux. Enjeux juridiques et pratiques culturelles*, Παρίσι, έκδ. L’Harmattan (σειρά “Droit du Patrimoine culturel et naturel”), 2006, σελ. 195-233.

33. “Solidaarsusest ja Öiglusest Baltimaade Shutes”-“Solidarity and Justice in the Baltic Countries” [“Άλληλεγγύη καί Δικαιοσύνη στις Βαλτικές Χώρες”], έν *Usk ja Elu*, τεύχ. 1 (1/2006), σελ. 43-57 (στα έσθονικά), καί έν *Inter* [Cluj-Napoca], τ. I, τεύχ. 1-2 (2007), σελ. 440-449 (στα άγγλικά).

34. “Démocratie et Ecclésialité” [“Δημοκρατία καί Έκκλησιακότητα”], έν (Συλλογικός Τόμος) *Omagiu Profesorului Nicolae V. DURA la 60 de ani*, Κωνσταντζα, Editura Archiepiscopiei Tomisului, 2006, σελ. 1275-1277.

35a. “Tradition écrite et non-écrite (Questions de foi : La Révélation)” [“Γραπτή και μὴ γραπτή Παράδοση (Ζητήματα Πίστεως: Ἡ Ἀποκάλυψη)”] [κείμενο σὲ συμπτυγμένη μορφή], ἐν *Réforme* (Hebdomadaire protestant d’actualité-Παρίσι), ἀρ. φύλ. 3158 (12-18 Ἰαν. 2006), σελ. 11.

35b. “Révélation de Dieu et Tradition écrite et non-écrite de l’Église”-“Jumala ilmutus ja Kiriku kirjutatud ja kirjutamata pärimus” [“Ἡ Ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ και ἡ γραπτή και μὴ γραπτή Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας”] [κείμενο στὴν πλήρη του μορφή], ἐν *Usk ja Elu* [Ταλλίνη], τεύχ. 2 (2/2006), σελ. 45-56 (στὰ ἐσθονικά), και ἐν *Annals* [Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρίδα τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Balamand-Λίβανος], τ. 8 (2010-2011), σελ. 183-194 (στὰ γαλλικά).

36. “The Presence of Theology in Europe: A European Plan for the future” [“Ἡ παρουσία τῆς Θεολογίας στὴν Εὐρώπη: Ἐνα Εὐρωπαϊκὸ σχέδιο γιὰ τὸ μέλλον”], ἐν *ORTHODOXY AND THE WORLD TODAY* (Sixth Congress of the Higher Orthodox Schools of Theology, Sofia, 5-10 October 2004-Proceedings), Σόφια, ἐκδ. St. Kliment Ohridski University Press-“Omophor” Publishing House, 2006, σελ. 228-266 (δίγλωσσο: στὰ ἀγγλικά και στὰ βουλγαρικά).

37a. “Au temps de la post-ecclesialité. La naissance de la modernité post-ecclesiologique : de l’Église une aux nombreuses Églises, de la dispersion de l’Église à l’anéantissement du Corps du Christ” [“Στὴν ἐποχὴ τῆς Μετα-εκκλησιακότητος. Ἡ γέννηση τῆς μετα-ἐκκλησιολογικῆς Νεωτερικότητος: ἀπὸ τὴν μία Ἐκκλησία στὶς πολυάριθμες Ἐκκλησίες, ἀπὸ τὴν διασπορὰ τῆς Ἐκκλησίας στὸν ἐκμηδενισμό τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ”], ἐν *Kanon* [Βιέννη], τ. 19 (2006), σελ. 3-21 (στὰ γαλλικά), ἐν *Istina* [Παρίσι], τ. 51, τεύχ. 1 (2006), σελ. 64-84, ἐν *The Messenger* [Λονδῖνο], τεύχ. 1 (2/2007), σελ. 26-47, ἐν *Derecho y Religión* [Μαδρίτη], τ. III (2008), σελ. 133-150 (στὰ ἀγγλικά), ἐν *Inter* [Cluj-Napoca], τ. II, τεύχ. 1-2 (2008), σελ. 40-54 (στὰ ἀγγλικά), ἐν *Usk ja Elu*, τεύχ. 3 (1/2007), σελ. 31-56 (στὰ ἐσθονικά), και ἐν *Μέτρον-Mira* [Lviv], τεύχ. 5-6 (2009), σελ. 63-88 (στὰ οὐκρανικά), ἐν Archim. Grigorios D. PAPATHOMAS, *Essais d’Économie canonique. Esquisse d’introduction à la Théologie canonique* (Δοκίμια Κανονικῆς Οἰκονομίας. Σχεδιάγραμμα Εἰσαγωγῆς στὴν Κανονικὴ Θεολογία), Παρίσι, ἐκδ. τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς «Ἁγίου Σεργίου» Παρισίων (σειρὰ “Θεολογικὴ Ἐκπαίδευση δι’ Ἀλληλογραφίας”-FTC 2), 2005, σελ. 164-180, ἐν Ἀρχιμ. Γρηγορίου Δ. ΠΑΠΑΘΩΜΑ, *Κανονικὰ ἄμορφα* (Δοκίμια Κανονικῆς Οἰκονομίας), Θεσσαλονίκη-Κατερίνη, ἐκδ. Ἐπέκταση (σειρὰ “Νομοκανονικὴ Βιβλιοθήκη”, ἀρ. 19), 2006, κείμενο IV, σελ. 145-173, ἐν STEFANUS (Charalampidis), Tallinna ja kogu Eesti Metropoliit, *Pilgusheit õigeusk* [Πρῶτες ματιές στὴν Ὁρθοδοξία], Ταλλίνη, ἐκδ. τοῦ Θεολογικοῦ Σεμιναρίου Ἁγίου Πλάτωνος Ταλλίνης (σειρὰ “Θεολογία και Ἱστορία”, ἀρ. 3), 2011, σελ. 87-112 (στὰ ἐσθονικά), ἐν *Forum Theologicum Sardicense prius Богословска мисъл* [Σόφια], τ. XVIII, τεύχ. 2 (2013), σελ. 205-229 (στὰ βουλγαρικά), ἐν Stanley D. Brunn (ed.) and Donna A. Gilbreath (assist. ed.), *The Changing World Religion Map (Sacred Places, Identities, Practices and Politics)*, τ. III, Heidelberg-New York-London, ἐκδ. Springer Science and Business Media Dordrecht, 2015, σελ.

1725-1742, καὶ ἐν *Sobornost incorporating Eastern Churches Review*, τ. 44, τεύχ. 1 (2022), σελ. 7-30 (στὰ ἀγγλικά).

37b. “La *non-présence* des Églises dans l’espace public. Les causes et le débat” [“Ἡ μὴ-παρουσία τῶν Ἐκκλησιῶν στὸν δημόσιο χῶρο. Τὰ αἷτια καὶ ὁ σχετικὸς προβληματισμός”], ἐν *Irénikon* [Chevetogne-Βέλγιο], τ. 79, τεύχ. 4 (2006), σελ. 491-522, καὶ ἐν *Overdruk uit Collationes* [Βέλγιο] τ. 37 (2007), σελ. 407-428 (στὰ φλαμανδικά).

38. “Les rapports entre l’Église et l’État au sein des Églises orthodoxes *établies localement*. Un essai d’interprétation de ce *problème christologique* par la vision chalcédonienne du “sans mélange et sans séparation” ” [“Οἱ σχέσεις Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας στὶς Ὀρθόδοξες κατὰ τόπους Ἐκκλησίες. Μία ἀπόπειρα ἐρμηνείας αὐτοῦ τοῦ χριστολογικοῦ προβλήματος μέσα ἀπὸ τὸ χαλκηδόνιο ὄραμα τοῦ “ἀσυγχύτως καὶ ἀδιαίρετως” ”], ἐν *Revue de Droit canonique* [Στρασβοῦργο], τ. 54, τεύχ. 2 (2004), 22 σελ., καὶ ἐν *STUDIA POLITICA-Romanian Political Science Review* [Βουκουρέστι], τ. X, τεύχ. 1 (2010), σελ. 153-165.

39. “Les sanctions dans la *Tradition canonique* de l’Église orthodoxe (Le *Corpus Canonum* de l’Église, 1er-9e siècles)” [“Τὰ ἐπιτίμια στὴν Κανονικὴ Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας (*Corpus Canonum* τῆς Ἐκκλησίας, 1ος-9ος αἰ.)”], ἐν *Revue de Droit canonique* [Στρασβοῦργο], τ. 56, τεύχ. 1-2 (2009), σελ. 281-322.

40. “Les prescriptions alimentaires au sein de la *Tradition canonique* de l’Église orthodoxe” [“Οἱ διατάξεις περὶ νηστείας στὴν Κανονικὴ Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας”], ἐν *Revue de Droit canonique* [Στρασβοῦργο], τ. 56, τεύχ. 2 (2006), 14 σελ.

41. “De l’*altérité* et de la *communion ecclésiales conciliaires* à [deux divergences symétriques] : l’*Église nationale* et l’*absorption ecclésiale* (Le cas de l’*absorption ecclésiale* aux Pays Baltes, en Estonie et en Lettonie, au nom de l’“uniformité” de l’*Église nationale*)” [“Ἀπὸ τὴν συνοδικὴ ἐκκλησιακὴ ἐτερότητα καὶ κοινωνία σὲ δύο συμμετρικὲς ἀποκλίσεις: τὴν Ἐθνικὴ Ἐκκλησία καὶ τὴν ἀπορρόφηση Ἐκκλησίας (Ἡ περίπτωση τῆς ἐκκλησιακῆς ἀπορρόφησης στὶς Βαλτικὲς χῶρες, στὴν Ἑσθονία καὶ τὴν Λεττονία, στὸ ὄνομα τῆς “ὁμοιομορφίας” τῆς Ἐθνικῆς Ἐκκλησίας)”], ἐν *L’Année canonique* [Παρίσι], τ. 48 (2006), σελ. 125-133 (στὰ γαλλικά), ἐν *Ἐπίσκεψις*, τ. 38, τεύχ. 680 (11/2007), σελ. 5-21 καὶ 4-19 (δίγλωσσο: ἑλληνικὰ καὶ γαλλικά), ἐν *Σύναξη*, τεύχ. 104 (4/2007), σελ. 25-36, ἐν *The Messenger* [Λονδῖνο], τεύχ. 5 (2/2008), σελ. 30-47, ἐν *Koinonia* [Λονδῖνο], τεύχ. 55 (2009), σελ. 42-58 (στὰ ἀγγλικά), ἐν *Usk ja Elu*, τεύχ. 5 (1/2008), σελ. 23-43 (στὰ ἐσθονικά), ἐν *Inter* [Cluj-Napoca], τ. II, τεύχ. 1-2 (2008), σελ. 484-495, καὶ ἐν www.orthodoxie.com (20 Ὀκτ. 2007).

42. “Le droit d’appel (*ekkliton*) au sein de l’Église orthodoxe” [“Τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκκλήτου στὴν Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία”], ἐν *L’Année canonique* [Παρίσι], τ. 48 (2006), σελ. 219-233.

- 43.** “Homoseksuaalsus, Loomuvastane Loomus? (*Endo-hüpostaatilise nartsissismi [Rm 1, 23] ja loodu-sisese suundumuse [Rm 1, 25] vaheline eksistentsiaalne kesktõukeline seisund*)” [“Ομοφυλοφιλία, μία φύση κατά φύση; (Μία φυγόκεντρη ύπαρκτική κατάσταση μεταξύ ένδο-υποστατικοῦ ναρκισσισμού [Ρωμ. 1, 23] και ένδο-κτισιακοῦ προσανατολισμοῦ [Ρωμ. 1, 25])”], ἐν *Usk ja Elu*, τεῦχ. 4 (2/2007), σελ. 57-74 (στὰ έσθονικά), ἐν *Μεγάλη Ὁρθόδοξη Χριστιανική Ἐγκυκλοπαίδεια (ΜΟΧΕ)*, τ. 12, Ἀθήνα, Στρατηγικὲς Ἐκδόσεις Ε.Π.Ε., 2015, σελ. 95 [στ. γ]-100 [στ. β], και ἐν Ἀρχιμ. Γρηγορίου Δ. ΠΑΠΑΘΩΜΑ, *Κανονικὰ Ἐμμορφα (Δοκίμια Κανονικῆς Οἰκονομίας II)*, Θεσσαλονίκη-Κατερίνη, ἐκδ. Ἐπέκταση (σειρά “Νομοκανονικὴ Βιβλιοθήκη”, ἀρ. 29), 2015, κείμενο 18, σελ. 586-612.
- 44.** “Théologie ecclésiale : Enjeux et problématique à notre époque européenne et mondialisée” [“Ἐκκλησιακὴ Θεολογία: Ζητήματα και προβληματικὴ στὴν ὥρα τῆς Παγκοσμιοποίησης”], ἐν M. DENEKEN-Fr. MESSNER (ἐπιμ.), *La théologie à l'Université. Statut, programmes et évolutions*, Γενεύη, ἐκδ. Labor et Fides (σειρά “Religions et modernités”, ἀρ. 5), 2009, κείμενο 5, σελ. 73-89.
- 45.** Λήμμα “Henotheismus” [“Ἐνοθεϊσμός”], ἐν *Μεγάλη Ρωσσικὴ Ἐγκυκλοπαίδεια*, τ. 10, Μόσχα, 2010, σελ. 625 (στὰ ρωσσικά), και ἐν *Usk ja Elu* [Ταλλίνη], τεῦχ. 10 (2012), σελ. 71-74 (στὰ έσθονικά).
- 46.** “Histoire de l'Église de Grèce au XXe siècle” [“Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὸν 20ὸ αἰ.”], ἐν Chr. CHAILLOT (ἐπιμ.), *L'Église orthodoxe en Europe orientale au XXe siècle*, Παρίσι, ἐκδ. Le Cerf (σειρά “Histoire religieuse de l'Europe contemporaine”, ἀρ. 5), 2009, σελ. 51-76, ἐν Chr. CHAILLOT (ἐπιμ.), *The Orthodox Church in Eastern Europe in the Twentieth Century*, Βέρνη, ἐκδ. Peter Lang, 2011, σελ. 39-68, ἐν Кристин Шайо (Под редакцией), *Православная Церковь в Восточной Европе 20-й век*, Κίεβο, Дух и літера, 2010, σελ. 53-79 (στὰ ρωσσικά), και “History of the Church in Greece during the 20th century”, ἐν *Simpozion international (The current Statues for the Organisation and Functioning of the Romanian Orthodox Church. Tradition and Innovation)*, Cluj-Napoca, Presa Universitara Clujeana, 2016, σελ. 35-66 (στὰ ἀγγλικά).
- 47.** “Ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία τῆς Αὐτοκρατορίας και τοῦ Ἔθνους στὴν Ἐκκλησία τῶν ἀνοιχτῶν πολυπολιτισμικῶν κοινωνιῶν”, ἐν Ἀρχιμ. Γρηγορίου Δ. ΠΑΠΑΘΩΜΑ, *Κανονικὰ ἄμορφα (Δοκίμια Κανονικῆς Οἰκονομίας)*, Θεσσαλονίκη-Κατερίνη, ἐκδ. Ἐπέκταση (σειρά “Νομοκανονικὴ Βιβλιοθήκη”, ἀρ. 19), 2006, κείμενο I, σελ. 15-65 (προδημοσίευση).
- 48.** “Λόγος εἰς τοὺς Τρεῖς Ἱεράρχες”, ἐν *Ὁρθοδοξία*, τ. 16, τεύχ. 1-2 (1-6/2009), σελ. 180-187, ἐν *Ἐπίσκεψις*, τ. 40, τεύχ. 696 (31-1-2009), σελ. 19-25 και 16-22 (δίγλωσσο: ἑλληνικά και γαλλικά), και ἐν *Ἐκκλησία*, τ. 86, τεύχ. 2 (2/2009), σελ. 134-138.
- 49.** “La place et le rôle des principes du système canonique de l'Autocéphalie ecclésiale au sein de l'Église orthodoxe [“Ἡ θέση και ὁ ρόλος τῶν ἀρχῶν τοῦ κανονικοῦ συστήματος τοῦ Ἐκκλησιακοῦ

Αὐτοκεφάλου στοὺς κόλπους τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας”], ἐν Const. RUS (ἐπιμ.), *The Place of the Canonical Principles in the Organisation and Working of Autocephalous Orthodox Churches*, Arad, ἐκδ. “Aurel Vlaicu” University of Arad-Faculty of Orthodox Theology, 2008, σελ. 54-90.

50. “Συλλείτουργο καὶ Συμφιλίωση Προκαθημένων δύο Ἐδαφικῶν Ἐκκλησιῶν, τῆς Ρωσσίας καὶ τῆς Ἑσθονίας. Ἡ Μυστηριακὴ κοινωνία σὲ ἓναν χρονίζοντα ἐκκλησιακὸ διχασμὸ στὴν Ἑσθονία (Α΄-Β΄)”, ἐν *Metropolia*, τεῦχ. 46 (4/2009), σελ. 14-16, καὶ τεῦχ. 47 (6/2009), σελ. 6-8 (στὰ ἐσθονικά).

51. “Ἡ ἀποδοχὴ “Ἐκκλησιακῆς Διασπορᾶς” συνεπάγεται ἀναίρεση τῆς Ἐκκλησίας (κανόνας 28/Δ΄). (Μία ἄλλη ἐκδοχὴ ἐπιλύσεως αὐτοῦ τοῦ ἐκκλησιο-κανονικοῦ ζητήματος)”, ἐν *Θεολογία*, τ. 80, τεῦχ. 2 (4-6/2009), σελ. 121-142.

52. “Ἐκκλησία ἐν Διαλόγῳ”, ἐν *Ἐπίσκεψις*, τ. 40, τεῦχ. 707 (31-12-2009), σελ. 26-29 καὶ 24-27 (δίγλωσσο: ἑλληνικά καὶ γαλλικά), ἐν *Usk ja Elu* [Ταλλίνη], τεῦχ. 9 (2011), σελ. 65-68 (στὰ ἐσθονικά), καὶ ἐν *Θεολογία*, τ. 84, τεῦχ. 4 (10-12/2013), σελ. 7-12.

53. “*Culturalisme ecclésiastique* : l’aliénation de la Culture et l’anéantissement de l’Église (La dérive culturaliste dans le domaine ecclésiastique : Le monisme de l’Église nationale)” [“Ἐκκλησιαστικὸς Κουλτουραλισμός: ἡ ἀλλοτρίωση τῆς Κουλτούρας καὶ ἡ ἀναίρεση τῆς Ἐκκλησίας (Ἡ κουλτουραλιστικὴ διολίσθηση σὲ ἐκκλησιαστικὸ ἐπίπεδο: ὁ μονισμὸς τῆς Ἐθνικῆς Ἐκκλησίας)”, ἐν *L’Année canonique*, τ. 51 (2009), σελ. 61-67, ἐν *Ἐπίσκεψις*, τ. 41, τεῦχ. 711 (31-3-2010), σελ. 23-29 καὶ 20-25 (δίγλωσσο: ἑλληνικά καὶ γαλλικά), καὶ ἐν *Usk ja Elu* [Ταλλίνη], τεῦχ. 9 (2011), σελ. 47-54 (στὰ ἐσθονικά).

54. “Du *culturalisme ecclésiologique* du 2e millénaire, vers une autre aberration ecclésiologique : l’universalisme ecclésiastique” [“Ἀπὸ τὸν Ἐκκλησιολογικὸ Κουλτουραλισμὸ τῆς Β΄ χιλιετίας, πρὸς μίαν ἄλλην ἐκκλησιο-κανονικὴν ἐκτροπὴν: τὸν Ἐκκλησιαστικὸ Παγκοσμισμό”], ἐν *Kanon*, τ. 21 (2010), σελ. 236-256, καὶ ἐν *Istina*, τ. 55, n° 2 (2010), σελ. 153-174 (στὰ γαλλικά).

55. “Monasticism and Evangelisation” [“Μοναχισμὸς καὶ Εὐαγγελισμὸς”], ἐν ACTS OF EMO [The Encounters of Monks from East and West]-MALTA 2008 (Edited by Ed. G. Farrugia καὶ Mar. G. Congiu), *On the Wavelength of St Paul Mobility and Stability*, Ρώμη, ἐκδ. Pontificio Istituto Orientale-Roma καὶ Cittadella Ecumenica Taddeine-Riano, 2010, σελ. 23-33.

56. “La formation du clergé au sein de l’Église orthodoxe” [“Ἡ ἐκπαίδευση τοῦ κλήρου στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία”], ἐν Fr. MESSNER καὶ A.-L. ZWILLING (ἐπιμ.), *Formation des cadres religieux en France. Une affaire d’État ?*, Στρασβούργο, ἐκδ. Labor et Fides/CNRS (σειρά “Religions et Modernités”, ἀρ. 6), 2010, σελ. 49-61.

57. “Μία πρόταση παγκοσμιότητας γιὰ τὴν Ἐκκλησία μέσα ἀπὸ τὴν θεολογικὴ μαρτυρία τοῦ Ὁσίου Ἱερωνύμου”, ἐν ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ,

Διαπολιτισμικότητα και Θρησκεία στην Εύρωπη μετά την επικύρωση της Συνθήκης της Λισσαβόνας (Συλλογικός Τόμος), Αθήνα, έκδ. Ίνδικτος, 2011, σελ. 239-257, και ἐν Ἐπισκόπου Γρηγορίου Δ. ΠΑΠΑΘΩΜΑ, Μητροπολίτου Περιστερίου, *Τρεῖς Λόγοι στην Ἀθήνα*, Αθήνα-Περιστέρη 2021, σελ. 41-60.

58. “Αἰωνισμὸς”-“Éonisme”, ἐν *Ἐπίσκεψις*, τ. 41, τεύχ. 712 (30-04-2010), σελ. 29-32 καὶ 26-28 (δίγλωσσο: ἑλληνικὰ καὶ γαλλικά), καὶ (ὡς λήμμα) ἐν *Μεγάλη Ὁρθόδοξη Χριστιανικὴ Ἐγκυκλοπαίδεια (ΜΟΧΕ)*, τ. 2, Αθήνα, Στρατηγικὲς Ἐκδόσεις Ε.Π.Ε., 2011, σελ. 22 [στ. α, β, γ, δ]-23 [στ. α].

59. “Λήμματα (Κανονικοῦ Δικαίου)” [16], ἐν *Μεγάλη Ὁρθόδοξη Χριστιανικὴ Ἐγκυκλοπαίδεια (ΜΟΧΕ)*, Αθήνα, Στρατηγικὲς Ἐκδόσεις Ε.Π.Ε., τ. 2, 2011, [“Αἰωνισμὸς”] σελ. 22 [στ. α, β, γ, δ]-23 [στ. α], [“Ἀκρίβεια”] σελ. 74 [στ. α, β, γ, δ]-75 [στ. α], [“Ἀκόλυτος”] σελ. 85 [στ. δ]-86 [στ. α]· τ. 3, 2011, [“Ἀποστασία”] σελ. 178 [στ. β, γ, δ]-179 [στ. α], [“Ἀρχιμανδρίτης”] σελ. 360 [στ. γ, δ], [“Αὐθεντία”] σελ. 421 [στ. α, β, γ], [“Αὐτοκεφαλισμὸς”] σελ. 452 [στ. δ]-453 [στ. α, β], [“Αὐτοκέφαλο”] σελ. 453 [στ. β, γ, δ]-454 [στ. α], [“Αὐτόνομο”] σελ. 458 [στ. γ, δ]· τ. 5, 2012, [“Γεω-εκκλησιακὸς”] σελ. 132 [στ. γ, δ]· τ. 6, 2012, [“Διασπορὰ”] σελ. 197 [στ. β, γ, δ]-199 [στ. α, β], [“Δίπτυχα”] σελ. 280 [στ. γ, δ], [“Ἐγκατασπορὰ”] σελ. 390 [στ. γ, δ], [“Ἐθναρχία”] σελ. 415 [στ. δ]-416 [στ. α, β], [“Ἐθνοφυλετισμὸς”] σελ. 420 [στ. α, β], [“Εἰσπήδηση”] σελ. 481 [στ. β, γ]· τ. 7, 2012, [“Ἐνοθεῖσμος”] σελ. 118 [στ. α]-126 [στ. β], [“Ἐσθονίας Αὐτόνομη Ἐκκλησία (1923)”] σελ. 283 [στ. α]-290 [στ. α]· τ. 9, 2013, [“Κανὼν”] σελ. 417 [στ. α]-420 [στ. β]· τ. 10, 2013, [“Ἰωάννης Μ. Κονιδάρης”] σελ. 156 [στ. β]-157 [στ. α]· τ. 12, 2015, [“Οἰκονομία”] σελ. 54 [στ. γ]-58 [στ. α], [“Ομοφυλοφιλία”] σελ. 95 [στ. γ]-100 [στ. β], [“Θωμᾶς Στ. ΠΑΠΑΘΩΜΑΣ (Σιωμός)”] σελ. 171 [στ. γ]-172 [στ. δ], [“Χαράλαμπος Κ. Παπαστάθης”] σελ. 175 [στ. γ]-178 [στ. β], [“Παῦλος Μενεβίσογλου, Μητροπολίτης Σουηδίας”] σελ. 242 [στ. α]-243 [στ. β], [“Κωνσταντῖνος Γ. Πιτσάκης”] σελ. 277 [στ. α]-278 [στ. β], [“Προδικαιοδοσιακὸ δικαίωμα”] σελ. 296 [στ. α]-298 [στ. δ], [“Πρῶτος”] σελ. 320 [στ. β]-325 [στ. β], [“Συνεδαφικότητα (ἐκκλησιακὴ)”] σελ. 459 [στ. δ]-462 [στ. δ].

60α. “Les quatre niveaux à désinence commune de la *Polyarchie* anti-ecclésiologique (Les quatre déviations anti-canoniques à désinence commune de la *co-territorialité*, qui impliquent l’anéantissement de l’Église)” [“Τὰ τέσσερα ὁμόπρωτα ἐπίπεδα τῆς ἀντιεκκλησιολογικῆς *πολυαρχίας* (Οἱ τέσσερις ὁμόπρωτες ἀντικανονικὲς ἀποκλίσεις *συνεδαφικότητας*, πὺ ἐκμηδενίζουν τὴν Ἐκκλησία)”, Conférence donnée (19-11-2010) à la réunion annuelle du Dialogue académique international mixte catholique-orthodoxe “Saint Irenée” à Magdeburg (Allemagne), au Centre Roncalli House, 20 p., et publié dans le web-site www.orthodoxa.org/FR/orthodoxie/droit/19-11-2010, καὶ ἐν Μ. Βέγου-Davia, Fl. Demoulin-Auzary et Fr. Jankowiak (sous la direction de), *Rerum novarum ac veterum scientia* (Mélanges en l’honneur de [Ἀφιερωματικὸς Τόμος πρὸς τιμὴν τῆς καθηγήτριας] Brigitte Basdevant-Gaudemet), t. 2, Paris-Le Kremlin Bicêtre, έκδ. Mare & Martin, 2020, σελ. 281-300 (στὰ γαλλικά).

60β. “Τὰ τέσσερα όμόπρωτα έπίπεδα τής άντιεκκλησιολογικής *πολυαρχίας* (Οί τέσσερεις όμόπρωτες άντικανονικές άποκλίσεις *συνεδαφικότητας*, πού έκμηδενίζουν τήν Έκκλησία)”, έν *Νομοκανονικά*, τ. 11, τεύχ. 1 (2013), σελ. 13-36, έν *Έπιστημονική Έπετηρίδα τής Έρās Μητροπόλεως Πέτρας και Χερρονήσου*, τ. 3, Νεάπολις (Κρήτης), 2012, σελ. 41-75, έν *ΣΚΕΥΟΣ ΕΙΣ ΤΙΜΗΝ* (Άφιερωματικός Τόμος έπί τή συμπληρώσει 25ετίας άπό τής εις Έπίσκοπον χειροτονίας και 20ετίας άπό τής ένθρονίσεως του Μητροπολίτου Αύστρίας και Έξάρχου Ούγγαρίας και Μεσευρώπης κ. ΜΙΧΑΗΛ), Άθήνα, έκδ. Έρās Μητροπόλεως Αύστρίας, Έξαρχία Ούγγαρίας και Μεσευρώπης, 2011, σελ. 155-170.

61. “Η άμφισημία του άρχέτυπου στους Τρεϊς Έεράρχες”, έν *Έπιστημονική Έπετηρίδα τής Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Άθηνών*, τ. 45 (2010), σελ. 225-236, και έν ΕΚΠΑ, *Έπίσημοι Λόγοι* (Πρωτανεία Θεοδοσίου Ν. Πελεγρίνη [2010-2014]), τ. 36 (Άκαδημαϊκό έτος 2010-2011), Μέρος Α΄ (1.9.2010-28.2.2011), Άθήνα, 2016, σελ. 201-210, και έν Έπισκόπου Γρηγορίου Δ. ΠΑΠΑΘΩΜΑ, Μητροπολίτου Περιστερίου, *Τρεϊς Λόγοι στην Άθήνα*, Άθήνα-Περιστέρη 2021, σελ. 61-88.

62. ““Diaspora” ecclésiale-Diaspora nationale et les « Assemblées des Évêques Orthodoxes » [ΑΕΟ] en Europe ” [“Έκκλησιακή “Διασπορά”-Έθνική Διασπορά και οι «Συνελεύσεις των Όρθόδοξων Έπισκόπων» στην Εύρώπη”], έν *Κανον*, τ. 22 (2012), σελ. 99-118.

63. “Έθνοφυλετισμός και [ή άποκαλούμενη] Έκκλησιακή «Διασπορά» (Μία μονόδρομη σχέση αίτίου και αίτιατοῦ)”, έν *Έπίσκεψις*, τ. 43, τεύχ. 738 (31-05-2012), σελ. 12-28 και 10-24 (δίγλωσσο: έλληνικά και γαλλικά), έν *St Vladimir’s Theological Quarterly*, τ. 57, τεύχ. 3-4 (2013), σελ. 431-450 (στα άγγλικά), και έν Περιοδικό-Internet *Dveri.bg*, Πρόγραμμα «Ζωντανή Παράδοση: Παραδείγματα σύγχρονης Όρθόδοξης Θεολογίας» [2012], σελ. <http://dveri.bg/khwxx> (στα βουλγαρικά, 17 σελ.).

64. “La notion de la Primauté ecclésiastique d’un point de vue ecclésiо-canonique pendant le Moyen-Âge” [“Η έννοια του εκκλησιακού Πρωτείου άπό άποψη εκκλησιο-κανονική κατά τήν διάρκεια του Μεσαίωνα”], έν *L’Année canonique*, τ. 53 (2011), σελ. 309-317, και έν Sor. SELARU et Patr. VLAICU (sous la direction de), *La primauté et les primats. Enjeux ecclésiologiques*, Paris, Le Cerf-α, 2015, p. 149-157.

65. “Η συνοδική καταδίκη στον 19ο αι. τής Έκκλησιακής Συνεδαφικότητας των Έκκλησιών Ρώμης (1848) και Βουλγαρίας (1872), και οι άπορροές της στην εξέλιξη του Ρωμαϊκού Πρωτείου (1870 κ.έ.) και τής Όρθόδοξου “Διασποράς” (1870 κ.έ.)-Μέρος Α΄”, έν *Θεολογία*, τ. 83, τεύχ. 3 (7-9/2012), σελ. 131-152.

66. “Μοναχισμός και Έκκοσμίκευση (*Αίωνισμός*)”-[“Monachisme et Sécularisation (*Έονισme*)”], έν *Έκκλησιαστικός Φάρος*, τ. 91 (2022-23), σελ. 319-330.

67. “Τρόποι εφαρμογῆς τῶν Ἱερῶν Κανόνων στὸ Μυστήριον τῆς ἱερᾶς Ἐξομολογήσεως”, ἐν *ΙΔΡΥΜΑ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΙΠΕ) ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΘΗΝΩΝ, Ἐξομολογητική. Τὸ μυστήριον τῆς Μετανοίας στὴν Ποιμαντικὴ Θεολογία*, Ἀθήνα, ἔκδ. Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, 2013, σελ. 67-98, ἐν *Διδαχὴ [Καλαμάτα-Ι. Μητρόπολη Μεσσηνίας]*, τ. 67, τεύχ. 28 (7-9/2014), σελ. 4-10, καὶ τεύχ. 29 (10-12/2014), σελ. 1-10, καὶ τ. 68, τεύχ. 30 (1-3/2015), σελ. 1-6. Τὸ ἴδιο, “Adapting the Sacred Canons to the Mystery of Confession” (κεφ. 4), ἐν *Protopr. Vas. Thermos-Deac. Stephen Muse (eds.), Words in Spirit. Pastoral Perspectives on Confession*, Pennsylvania (USA), St. Tikhon’s Monastery Press, 2019, σελ. 73-94, καὶ ἐν π. Stephen Muse καὶ π. Βασ. Θερμοῦ (ἐπιμ.), *Τὸ Φῶς ποὺ ἐλευθερώνει. Ὀντολογικὲς, ὑπαρξιακὲς καὶ ψυχολογικὲς διαστάσεις τῆς Ἐξομολόγησης*, Ἀθήνα, ἔκδ. Ἐν πλῶ, 2021, σελ. 103-135.

67a. “L’Église comme hôpital spirituel. La confession des péchés dans l’Église orthodoxe”, ἐν *VICARIAT Sainte-Marie de Paris et Saint-Alexis d’Ugine, Les Cahiers du Vicariat 2022*, τ. 3, Παρίσι, 2022, σελ. 221-229.

68. “*Institution synodale et Administration ecclésiastique durant l’époque conciliaire jusqu’au patriarcat de Photius*”-“*Συνοδικὸς Θεσμὸς καὶ Ἐκκλησιαστικὴ Διοίκηση κατὰ τὴν διάρκεια τῆς Συνοδικῆς περιόδου μέχρι καὶ τὴν πατριαρχία τοῦ Μ. Φωτίου*”, ἐν *L’Année canonique*, τ. 55 (2013), σελ. 233-242, ἐν *Θεολογία*, τ. 86, τεύχ. 4 (10-12/2015), σελ. 17-30, καὶ ἐν *ΕΥΚΑΡΠΙΑΣ ΑΝΤΙΔΟΣΙΣ* (Τιμητικὸ Ἀφιέρωμα στὴν Εἰκοσαετία [1995-2015] θεοφιλοῦς Ἀρχιερατείας τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σάμου, Ἰκαρίας καὶ Κορσεῶν κ. ΕΥΣΕΒΙΟΥ), Ἀθήνα, ἔκδ. Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σάμου, Ἰκαρίας καὶ Κορσεῶν, 2015, σελ. 633-644.

69. “La Question canonique des *Diptyques* ecclésiiaux (Enjeux ecclésiastico-politiques et *taxis* ecclésio-canonique)” [“Τὸ Κανονικὸ ζήτημα τῶν Ἐκκλησιακῶν *Διπτύχων* (Ἐκκλησιο-πολιτικὰ διακυβεύματα καὶ ἐκκλησιο-κανονικὴ τάξη)”, ἐν *Ἐπίσκεψις*, τ. 43, τεύχ. 745 (31-12-2012), σελ. 11-29 καὶ 10-28 (δίγλωσσο: ἑλληνικὰ καὶ γαλλικὰ), καὶ ἐν *Contacts*, τ. 65, τεύχ. 243 (7-9/2013), σελ. 413-436. Τὸ ἴδιο, ἐν P. De Mey – M. Stavrou (ἐπιμ.), *Καιρὸς συνεσταλμένος τὸ λοιπόν... Ἡ Μέλλουσα Πανορθόδοξη Σύνοδος: Ζητήματα-Διλήμματα-Προοπτικὲς*, Ἀθήνα, ἔκδ. Ἐν Πλῶ, 2015, σελ. 183-216, καὶ ἐν *Saint Vladimir’s Theological Quarterly*, τ. 60, τεύχ. 1-2 (2016), σελ. 111-132.

70. “<Church and Territory>, <Church Territory and Canonical Territory> and <Territorial Church and Eucharistic Territory> in the Age of Post-Ecclesiality” [“<Ἐκκλησία καὶ Ἔδαφος>, <Ἔδαφος Ἐκκλησίας καὶ Κανονικὸ Ἔδαφος>, <Ἐδαφικὴ Ἐκκλησία καὶ Εὐχαριστιακὸ Ἔδαφος> στὴν Μετα-εκκλησιακὴ ἐποχὴ”], ἐν *** (ὑπὸ δημοσίευση) [32 σελ.].

71. “Ἐκκλησιακὴ “Διασπορά”, ἡ ἐπιβεβαίωση τῆς συνεδαφικότητος καὶ ἡ ἀναίρεση τῆς Ἐκκλησίας”, ἐν *Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρίδα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πέτρας καὶ Χερρονήσου*, τ. 2,

Νεάπολις (Κρήτης), 2011, σελ. 41-51, και (ὡς λήμμα) ἐν *Μεγάλη Ὁρθόδοξη Χριστιανικὴ Ἐγκυκλοπαίδεια (ΜΟΧΕ)*, Ἀθήνα, Στρατηγικὲς Ἐκδόσεις Ε.Π.Ε., τ. 6, 2012, [λήμμα “Διασπορά”] σελ. 197 [στ. β, γ, δ]-199 [στ. α, β], και ἐν *Ἀντικίνησωρ. Τιμητικὸς Τόμος Σπύρου Ν. Τρωιάνου*, τ. 2, Ἀθήνα, ἐκδ. Ἀντ. Ν. Σάκκουλα, 2013, σελ. 1331-1340.

72. “Τὸ ζήτημα τοῦ Ἐνοθεϊσμοῦ (Συμβολὴ στὴν μελέτη τοῦ προβλήματος τῆς καταγωγῆς τῶν Θρησκειῶν)”, ἐν *Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρίδα* τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, τ. 46 (2011), σελ. 245-323 [πλήρης μορφή], και (ὡς λήμμα) ἐν *Μεγάλη Ὁρθόδοξη Χριστιανικὴ Ἐγκυκλοπαίδεια (ΜΟΧΕ)*, Ἀθήνα, Στρατηγικὲς Ἐκδόσεις Ε.Π.Ε., τ. 7, 2012, σελ. 118 [στ. α]-126 [στ. β]. Ἐπίσης, “The Question of Henotheism (A contribution to the study of the problem of the Origin of all Religions)”, ἐν *Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρίδα* τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, τ. 50 (2015), σελ. 247-322 [Entire text].

73. “Ἡ Αὐτόνομη Ἐκκλησία τῆς Ἑσθονίας (1923) (Ἱστορικο-κανονικὴ προσέγγιση)”, (ὡς λήμμα) ἐν *Μεγάλη Ὁρθόδοξη Χριστιανικὴ Ἐγκυκλοπαίδεια (ΜΟΧΕ)*, Ἀθήνα, Στρατηγικὲς Ἐκδόσεις Ε.Π.Ε., τ. 7, 2012, σελ. 283 [στ. α]-290 [στ. α].

74. “Ὁ Καθηγητὴς Πανεπιστημίου Χαράλαμπος Παπαστάθης και οἱ ἀντινομίαι ἀντιπελάργωσης τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαίου”, ἐν Ἀρχιμ. Γρηγ. Δ. ΠΑΠΑΘΩΜΑ-Μ. Τατάγια (ἐπιμ.), *Ἡλιαχτίδα στὴν νομοκανονικὴ ἀμφιλύκη. Ἐπιστημονικὸ Μνημόσυνο τοῦ Καθηγητῆ τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Α.Π.Θ. Χαράλαμπου Παπαστάθης*, Θεσσαλονίκη, ἐκδ. Σάκκουλα, 2013, σελ. 31-39 [και vii-viii + 40-42].

75. “Ecclesiology and Human Rights” [“Ἐκκλησιολογία και Ἀνθρώπινα Δικαιώματα”], ἐν Elis.-Alex. DIAMANTOPOULOU & Louis-Léon CHRISTIANS (eds.), *Orthodox Christianity and Human Rights in Europe. A Dialogue between Theological Paradigms and Socio-Legal Pragmatics*, Brussels-Bern-Berlin-New York-Oxford-Wien, ed. by P.I.E. Peter Lang S. A. (series “Gods, Humans and Religions”, τ. 24), 2018, σελ. 27-28 και 297-306 (στὰ ἀγγλικά), και ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΑΡΥΣΤΙΑΣ ΚΑΙ ΣΚΥΡΟΥ, *Δίκαιον Ὁφλημα* (Τιμητικὸς τόμος ἐπὶ τῇ πεντηκονταετηρίδι Ἀρχιερατείας τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καρυστίας και Σκύρου κ. ΣΕΡΑΦΕΙΜ), Ἀθήνα, 2018, σελ. 737-748.

76. “Synodalité et Saints Canons au sein de l’Église” [“Συνοδικότητα και Ἱεροὶ Κανόνες στὴν Ἐκκλησία”], ἐν *Θεολογία*, τ. 86, τεῦχ. 2 (4-6/2015), σελ. 153-169 (στὰ γαλλικά).

77. “Contextuality and Holy Canons within the Church” [“Συναφειακότητα και Ἱεροὶ Κανόνες στὴν Ἐκκλησία”], ἐν *The Journal of Eastern Christian Studies*, τ. 69, τεύχ. 1-4 (2017), σελ. 307-321 (στὰ ἀγγλικά).

78. “Methods of Teaching about and with other Christian Denominations in Ecumenical Theological Education of Orthodox Institutions [Part VIII, chapter 131]” [“Μέθοδοι διδασκαλίας

ἄλλων Χριστιανῶν στὸ πλαίσιο τῆς Οἰκουμενικῆς Κίνησης (*Ἐνότητα 8-131*)”, ἐν Pantelis Kalaitzidis, Thomas Fitz Gerald, Cyril Hovorun, Aikaterini Pekridou, Nikolaos Asproulis, Guy Liagre, Dietrich Werner (eds.), *Orthodox Handbook on Ecumenism. Resources for Theological Education—“That they all may be one” (John 17:21)*, Βόλος, ἔκδ. τοῦ Volos Academy Publication (in cooperation with WCC Publications, Geneva, and Regnum Books International, Oxford), 2014, σελ. 898-905 (στὰ ἀγγλικά).

79. “Le Monachisme et l’Église intégrée dans le monde (Le rapport antinomique entre l’institutionnel et le charismatique au sein de l’Église)” – κατατέθηκε στὰ γαλλικά καὶ μεταφράστηκε στὰ ἀγγλικά –, “Monasticism and the Church integrated into the World (The Antinomic Link between the Institutional and the Charismatic Dimension within the Church)” [“Ο Μοναχισμὸς καὶ ἡ συντεταγμένη μέσα στὸν κόσμον Ἐκκλησία (Ἡ ἀντινομικὴ διαπάλη Θεσμικοῦ καὶ Χαρismaticoῦ μέσα στὴν Ἐκκλησία)”, ἐν Fondation de Malte, “Monasticism in the Mediterranean: Now and Tomorrow”, *Telos*-τ. 8 (2015), σελ. 39-60 (στὰ ἀγγλικά).

80. “Christianity and Human Rights before and after the Canon 8/VIIth. The Christian and the “other”, the “any other” (Gal 5:15)-Le christianisme du Canon 8 du VIIe Concile œcuménique de Nicée II (787). Le Chrétien et l’Autre, n’importe quel autre différent (Ga 3, 28) (Le contenu ontologique du Canon 8/VIIe) [Ἡ Χριστιανισμὸς τοῦ Κανόνα 8 τῆς Ζ’ Οἰκουμενικῆς Συνόδου τῆς Νικαίας (787). Ὁ Χριστιανὸς καὶ ὁ Ἄλλος, ὁ ὅποιος διαφορετικὸς ἄλλος (Γαλ. 3, 28). (Τὸ ὄντολογικὸ περιεχόμενον τοῦ Κανόνα 8/Ζ’)]”, ἐν *Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρίδα* τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, τ. 48 (2013), σελ. 281-307 (στὰ ἀγγλικά), ἐν *Teologia* [Ρουμανία], n° 4 (2013) [27 σελ.] (στὰ ἀγγλικά), ἐν *ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ. Ἀπὸ τὴν Μετεθρησκευτικὴ Ἀνθρωπολογία στὴν Ἠθικὴ τῶν Θρησκευτῶν* (Συλλογικὸς Ἀφιερωματικὸς Τόμος στὸν Καθηγητὴ καὶ Κοσμήτορα τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ε.Κ.Π.Α. Ἀπόστολο Β. Νικολαΐδη), Ἀθήνα, ἔκδ. Γρηγόρη, 2020, σελ. 298-319, καὶ ἐν *ΤΙΜΗΤΙΚΟΣ ΤΟΜΟΣ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν γιὰ τὴν 30ετῆ διακονία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ Α΄*, Ἀθήνα, ἔκδ. Ἄλτερ Ἔγκο ΜΜΕ ΑΕ, 2021, σελ. 773-788 (στὰ γαλλικά).

81. “Ἀπὸ τὴν Θεολογία καὶ τὴν Οἰκονομία, στὴν *Κανονικὴ Οἰκονομία* τῆς Ἐκκλησίας”, ἐν *Ἀπὸ τὴν Θεία Οἰκονομία στὴν Οἰκονομία τῆς Ἐκκλησίας* (Πρακτικὰ Ἐπιστημονικῆς Διημερίδας Μ.Φ.Θ.Σ. ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἡλείας [Ἀμαλιάδα, 19-20 Μαΐου 2012]), Ἀθήνα, ἔκδ. Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἡλείας/Ἡρόδοτος, 2015, σελ. 163-201.

82. “Τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Ζήτημα στὴν Βουλγαρία (1992-1998-2009). Συγκεφαλαίωση καὶ Πορίσματα” (Κανονικὴ Γνωμοδότηση), ἐν *Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρίδα* τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, τ. 47 (2012), σελ. 225-255, καὶ ἐν *Νομοκανονικά*, τ. 12, τεῦχ. 1 (2014), σελ. 27-55.

83. “*Ιστορική Συνάφεια* τῆς Κανονογέννησης καὶ *Θεολογία* τῶν Ἱερῶν Κανόνων τῆς Ἐκκλησίας”, ἐν (*ὑπὸ δημοσίευση-Βόλος*), ἐν Ἀρχιμ. Γρηγορίου Δ. ΠΑΠΑΘΩΜΑ, *Κανονικὰ Ἐμμορφα (Δοκίμια Κανονικῆς Οἰκονομίας II)*, Θεσσαλονίκη-Κατερίνη, ἐκδ. Ἐπέκταση (σειρά “Νομοκανονική Βιβλιοθήκη”, ἀρ. 29), 2015, κείμενο 2, σελ. 31-86, καὶ ἐν *Usk ja Elu* [Ταλλίνη], τεῦχ. 12 (2014), σελ. 39-42 ([ἐπιτομή], στὰ ἐσθονικά).

84. “*Συνοδικὸ Πρωτεῖο καὶ Συνοδικὸς Πρῶτος* στὴν Ἐκκλησία (*Ἀστική Θρησκεία καὶ Ἐκκλησιακὸς Διατοπικὸς Πλουραλισμὸς, Πολιτειακὴ Μονοκεντρικὴ καὶ Ἐκκλησιακὴ Πολυκεντρικὴ*)”- “*Primauté conciliaire et Protos synodal au sein de l’Église (Religion civile et pluralisme inter-local ecclésial. Mono-centrisme impérial et poly-centrisme ecclésial)*”, ἐν *Quaderni di Diritto e Politica Ecclesiastica* [Bologna], τ. 25, τεῦχ. 1 (4/2017), σελ. 141-160 (στὰ γαλλικά), καὶ ἐν Ἀρχιμ. Γρηγορίου Δ. ΠΑΠΑΘΩΜΑ, *Κανονικὰ Ἐμμορφα (Δοκίμια Κανονικῆς Οἰκονομίας II)*, Θεσσαλονίκη-Κατερίνη, ἐκδ. Ἐπέκταση (σειρά “Νομοκανονική Βιβλιοθήκη”, ἀρ. 29), 2015, κείμενο 6, σελ. 166-190.

85. “Ἡ Πενθέκτη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος (691)-Προλεγόμενα”, ἐν *ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΕΣ ΣΥΝΟΔΟΙ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ* (Συλλογικὸς Τόμος), Ἀθήνα, ἐκδ. Ἀρχονταρῆς, 2016, σελ. 245-259.

86. “Ἐκκλησιακὴ Οἰκονομία. Ὁρολογικὲς διευκρινήσεις καὶ ἐρμηνευτικὲς ἀναδρομήσεις στοὺς δρόμους τῆς Οἰκονομίας”, ἐν *Ἐπίσκεψις*, τ. 46, τεῦχ. 774 (31-5-2015), σελ. 17-32 καὶ *** (δύγλωσσο: ἑλληνικά καὶ γαλλικά), καὶ ἐν *Kanon* [Βιέννη], τ. 24 (2016), σελ. 126-145 (στὰ γαλλικά).

87. “Στὴν δίνη ἐνὸς κανονικοῦ κενοῦ. Ἡ δυσθήρατη Ἐκκλησιαστικὴ Δικαιοσύνη”, ἐν *Νομοκανονικά*, τ. 13, τεῦχ. 2 (2015), σελ. 179-187.

88. “«*Συνοδικὴ καὶ Πρωτεῖο*»: “*Pares habent Primus*” καὶ “*Primus inter Pares*”. Ἀνατιστοιχίσεις μεταξὺ τῆς Α΄ Ἐκκλησιακῆς χιλιετίας καὶ τῆς Β΄ Ρωμαιοκαθολικῆς χιλιετίας. Πρὸς ἓνα νέο ὄρισμὸ τῆς σχέσης μεταξὺ «*Συνοδικότητος* καὶ Πρωτείου» καὶ «*Πρωτείου καὶ Συλλογικότητος*» (*Ἱστορικὴ καὶ Ἐκκλησιο-κανονικὴ προσέγγιση*)”-“«*Synodalité et Primauté* » : “*Pares habent Primus*” et “*Primus inter Pares*”. Discordances entre le 1er millénaire ecclésial et le 2e millénaire catholique romain. Vers une nouvelle définition de la relation entre «*Synodalité-Primauté* » et «*Primauté-Collégialité* » (Approche historique et ecclésio-canonique)”, ἐν *Paryri-Scientific Journal* [Θεσσαλονίκη], τ. 4 (2015), σελ. 227-234 (στὰ ἀγγλικά), ἐν *ΑΠΟ ΚΑΡΔΙΑΣ. ΜΝΗΜΗ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΧΡ. ΠΑΝΤΟΥ* [Συλλογικὸς Τόμος], Ἀθήνα, ἐκδ. Ἑλληνικὴ Ἐπιτροπὴ Σπουδῶν ΝΑ Εὐρώπης, 2016, σελ. 385-396, ἐν *Kanon*, τ. 25 (2017), σελ. 425-459 (στὰ γαλλικά), καὶ ἐν *Τμητικὸς Τόμος εἰς μνήμην Κωνσταντίνου Πιτσάκη (Συμβολὲς στὴν Ἱστορία τοῦ Δικαίου)*, τ. 17 (2023), σελ. ***

- 89.** “Η διαλεκτική σχέση *Ἐκκλησιακῆς Κανονοθεσίας* καὶ *Πολιτειακῆς Νομοθεσίας*. Τὸ διαστάτο τῶν *Κανόνων τῆς Ἐκκλησίας* καὶ τὸ μονοδιάστατο τῶν *Νόμων τῆς Πολιτείας*”, ἐν *Σύναξη*, τεύχ. 137 (1-3/2016), σελ. 64-70.
- 90.** “ΔΩΡΙΚΟ ΑΠΑΥΓΑΣΜΑ (Τὸ χωριὸ *NAMATA* στὴν ἀναζήτηση τῆς ἀπώτερης ἱστορικῆς του ταυτότητας. Μία δειγματοληπτικὴ συμβολὴ στὴν Ἱστορία τοῦ Δυτικομακεδονικοῦ χώρου καὶ στὴν ἀνάδειξη τοῦ *Ἐνιαίου Δωρικοῦ Χώρου* στὴν Ἑλλάδα)”, ἐν *ΒΕΛΛΑ, Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρίδα τῆς Ἀνωτάτης Ἐκκλησιαστικῆς Ἀκαδημίας Βελλᾶς Ἰωαννίνων*, τ. 8, τεύχ. Α΄ (2017-2019), σελ. 131-146.
- 91.** “Définitions et aspects ecclésio-canoniques de l’*Autocéphalie* (Les péripéties d’un *Système canonique* de l’Église) [Ὁρισμοὶ καὶ ἐκκλησιο-κανονικὲς πτυχὲς τοῦ *Αὐτοκεφάλου* (Οἱ περιπέτειες ἐνὸς κανονικοῦ συστήματος τῆς Ἐκκλησίας)]”, ἐν *** (*ὕπὸ δημοσίευση*) [17 σελ.].
- 92.** “Προλεγόμενα στὸ *Corpus Canonum* τῆς Ἐκκλησίας-Prolégomènes au *Corpus Canonum de l’Église*”, ἐν Ἀρχιμ. Γρηγορίου Δ. ΠΑΠΑΘΩΜΑ – Archim. Grigorios D. PAPAΘOMAS, *Τὸ Corpus Canonum τῆς Ἐκκλησίας (1ος-9ος αἰώνας). Τὸ κείμενο τῶν Ἐκκλησιακῶν Ἱερῶν Κανόνων/Le Corpus Canonum de l’Église (1er-9e siècles). Le texte des Saints Canons ecclésiaux*, Θεσσαλονίκη-Κατερίνη, ἐκδ. Ἐπέκταση (σειρὰ “Νομοκανονικὴ Βιβλιοθήκη”, ἀρ. 30), 2015, σελ. 12-83 (δίγλωσσο: ἑλληνικὰ καὶ γαλλικὰ).
- 93.** “*Αὐτοκεφαλισμὸς* καὶ «Διασπορά». Μία σχέση αἰτίου καὶ αἰτιατοῦ (Συμβολὴ στὴν Θεματολογία τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου τοῦ 2016)”, ἐν *Θεολογία*, τ. 87, τεύχ. 1 (1-3/2016), σελ. 123-161, καὶ ἐν *Le Messager Orthodoxe* [Παρίσι], τεύχ. 161 (II/2016), σελ. 23-57 (στὰ γαλλικὰ).
- 94.** “L’adoption de l’*Autocéphalie* en Occident et en Orient à une époque de flottement identitaire (2e millénaire européen)-(Synodalité et fondements canoniques des modes de relations interecclésiales impliquant les Églises territoriales-autocéphales)” [Ἡ υιοθέτηση τῆς *Αὐτοκεφαλίας* στὴν Δύση καὶ τὴν Ἀνατολὴ σὲ μίᾳ ἐποχῇ ἀμφιταλάντευσης τῶν συλλογικῶν ταυτοτήτων (Β΄ Εὐρωπαϊκὴ χιλιετία [1054-2017]) (*Συνοδικότητα καὶ κανονικὴ θεμελίωση τῶν ἐνδο-εκκλησιακῶν σχέσεων τῶν Αὐτοκεφάλων κατὰ τόπους Ἐκκλησιῶν*)], ἐν *Θεολογία*, τ. 90, τεύχ. 1 (1-3/2019), σελ. 235-276 (στὰ ἑλληνικὰ), ἐν *Usk ja Elu*, τεύχ. 17 (2019), σελ. 53-79 (στὰ ἐσθονικὰ), καὶ ἐν Dim. KERAMIDAS-Nik. KOUREMENOS (eds.), *Nationalism and Ecumenical Orthodoxy*, Thessaloniki, CEMES Publications-K. & M. Stamoulis Publications (series: Center of Ecumenical, Missiological and Environmental Studies “Metropolitan Panteleimon Papageorgiou, nr. 22), 2021, σελ. 59-89 (στὰ γαλλικὰ).
- 95.** “Τὸ καθεστῶς τοῦ Δικαίου τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τῶν Θρησκευμάτων στὸ πλαίσιο τῆς (νομικὰ ἐνιαίας καὶ Ἐνωμένης) Εὐρώπης”, ἐν *Θεολογία*, τ. 87, τεύχ. 3 (7-9/2016), σελ. 119-128.

96. “Η αντίνομική διαπάλη θεσμικοῦ καὶ χαρισματοῦ στὴν Ἐκκλησία”, ἐν *Θεολογία*, τ. 88, τεῦχ. 1 (1-3/2017), σελ. 23-46.
97. “Τρία ἐρωτήματα περὶ ἀληθείας καὶ ζωῆς”, ἐν Κώστ. Πέτρου (ἐπιμ.), *Τὸ βιβλίον τῶν ἀπλῶν Ἑρωτημάτων*, Ἀθήνα, ἐκδ. Ἐντύποις, 2020, σελ. 113-130, καὶ ἐν *Ἀχιλλίου Πόλις* [Λάρισα], τεῦχ. 7 (1/2022), σελ. 65-81.
98. “Ἐπισκόπηση Ἐργογραφίας Ἐγχειριδίων Ἐκκλησιαστικοῦ καὶ Κανονικοῦ Δικαίου (19ος-21ος αἰ.)”, ἐν *Νομοκανονικά*, τ. 15, τεῦχ. 1 (2017), σελ. 199-204.
99. “Ὁρθόδοξη κανονικὴ ταυτότητα καὶ δυτικὰ θεολογικὰ ἀντιδάνεια”, ἐν *ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΘΕΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΜΠΟΣΙΟΥ «180 ΧΡΟΝΙΑ ΘΕΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ (1837-2017)»*, πραγματοποιηθὲν στὴν Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν (9-11 Μαΐου 2017), Ἀθήνα, ἐκδ. τῆς Κοσμητείας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ ΕΚΠΑ, 2018, σελ. 509-522.
100. “Οἱ Βιβλικοὶ δρόμοι τῆς Κανονικῆς Οἰκονομίας (Ἡ σχέση Παλαιᾶς Διαθήκης (Π.Δ.) καὶ Καινῆς Διαθήκης (Κ.Δ) ὡς πρόδρομος κάθε μεταγενέστερης κανονικῆς ἐξέλιξης καὶ ἀνάπτυξης)”, ἐν *Ἐκκλησία-Θεολογία-Βασιλεία. Τιμητικὸς Τόμος γιὰ τὸν Καθηγητὴ Γεώργιο Π. Πατρῶνο*, Ἀθήνα, 2019, σελ. 791-807, καὶ ἐν *Usk ja Elu*, τεῦχ. 16 (2018), σελ. 33-54 (στὰ ἐσθονικά).
101. “La soumission canonique des moines à l’*évêque local*”, ἐν *** (*ὑπὸ δημοσίευση*) [7 σελ.].
102. “Λόγος Προσφωνητικὸς στὸν Ὁμότιμο Καθηγητὴ Ἀστέριο Ἀργυρίου (Προσωπικὴ μαρτυρία)”, ἐν *** (*ὑπὸ δημοσίευση*) [9 σελ.].
103. “Θὰ ἦταν τὸ Ἐκκλησιακὸ Ἀυτόκέφαλο λύση γιὰ τὸ Προτεσταντικὸ «σχίσμα» τοῦ 16ου αἰ.; (Μία κατάθεση πρότασης πρὸς διερεύνηση καὶ πρὸς συζήτηση)”, ἐν *Μεταρρύθμιση καὶ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία: Διάλογος καὶ Αντίλογος πέντε αἰώνων* (Ἐπιστημονικὴ Ἡμερίδα πραγματοποιηθεῖσα στὴν Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν-19 Δεκεμβρίου 2017), Ἀθήνα, ἐκδ. τῆς Κοσμητείας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ ΕΚΠΑ, 2018, σελ. 109-123.
104. “Σταθμοὶ διάπλασης τῶν Σχέσεων «Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας» καὶ «Κράτους καὶ Ἐκκλησίας» (Ἐννοιολογικὴ ἐπισκόπηση καὶ Ἱστορικο-κανονικὸ περίγραμμα) [“Milestones in the formation of Relationships between «Church [Ecclesia] – State» and «State – Church [Ecclesia]» (Semantic review and historical-canonical outline)”]”, ἐν *Θεολογία*, τ. 89, τεῦχ. 1 (1-3/2018), σελ. 23-44, καὶ ἐν (Συλλογικὸς Τόμος) *ΑΡΕΤΗΝ ΤΗΝ ΚΑΛΙΣΤΗΝ. ΣΥΜΜΕΙΚΤΑ ΠΡΟΣ ΤΙΜΗΝ ΚΑΛΛΙΟΠΗΣ (ΚΕΛΛΥΣ) Α. ΜΠΟΥΡΛΑΡΑ*, τ. II, Ἀθήνα, 2021, σελ. 2041-2064 (στὰ ἀγγλικά).
105. “Οἱ τρεῖς ἀγάπες στὴν ζωὴ μας”, ἐν *Ἅγιος Ἀθανάσιος ὁ Ἀθωνίτης* (Περιοδικὸ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Kinshasa [Κονγκό]), τ. 4, ἀρ. 4 (5/2011), σελ. 28-29 (συνοπτικὴ πρωτοδημοσίευση), καὶ ἐν ***(*ὑπὸ δημοσίευση*) [13 σελ.].

106. “*Ἐκκλησιαστικὸς Ἀνθρωπομορφισμὸς, ὁ κεντρικὸς πυρήνας τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Κουλτουραλισμοῦ (Ἐκκλησιακὸς Κοινοτισμὸς καὶ Ὑπερβατικὲς Δικαιοδοσίαις-Μία συμβολὴ σὲ στρατηγικὲς προσέγγισης διεθνῶν νομοκανονικῶν ζητημάτων)*”-Ἀθήνα 2018, ἐν *** (*ὕπὸ δημοσίευση*).

107. “Ἀπὸ τὴν πραγματοποιηθεῖσα Ἁγία καὶ Μεγάλη Σύνοδο τῆς Κρήτης (2016) σὲ μία ἄμεσα ἐπόμενη ὁμόλογη Σύνοδο τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας (*Ἐκκλησιο-κανονικὲς καὶ Ἀνθρωπολογικὲς/Βιο-οντολογικὲς προκλήσεις*)”, ἐν ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, *Ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλη Σύνοδος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἡ Ὁρθόδοξη Θεολογία στὸν 21ο αἰῶνα (Πρακτικὰ τοῦ 8ου Διεθνοῦς Συνεδρίου Ὁρθοδόξου Θεολογίας, Θεσσαλονίκη, 21-25 Μαΐου 2018)*, Θεσσαλονίκη, ἔκδ. τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Θεσσαλονίκης [ΑΠΘ], 2021, σελ. 549-566.

108. “*Regard orthodoxe sur l’œuvre législative du pape François (Approche ecclésiologique)* [Μία ὀρθόδοξη θεώρηση στὸ νομοθετικὸ ἔργο τοῦ πάπα Φραγκίσκου (Ἐκκλησιο-κανονικὴ προσέγγιση)], ἐν *Revue de Droit Canonique* [Στρασβοῦργο], τ. 69, τεῦχ. 2 (2019), σελ. 189-208 καὶ 337 (στὰ γαλλικά).

109. “Ὁ Ἐπανευαγγελισμὸς τοῦ σύγχρονου κόσμου ὡς εὐθύνη τῆς Ἐκκλησίας (Τὸ δίπολο τῆς Ἐκκλησιακῆς πορείας στὴν Ἱστορία: *Ἱεραποστολὴ καὶ Διαποίμανση* τῶν Ἐθνῶν, ἐν ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΒΕΡΟΙΑΣ, ΝΑΟΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΜΠΑΝΙΑΣ, *Εὐαγγελισμὸς καὶ Ἱεραποστολὴ κατὰ τὸν Ἀπόστολο Παῦλο-ΚΔ’ Παύλεια* (Πρακτικὰ Διεθνοῦς Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου), τ. 24, Βέροια, ἔκδ. τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Βεροίας, Ναούσης καὶ Καμπανίας, 2018, σελ. 269-294.

110. “Ἡ Θεολογία στὰ ἀσύμμετρα μυστικὰ ρεῖθρα τῆς Ποίησης (Ὁ χριστολογικὸς «Ὅρος τῆς Χαλκηδόνας» καὶ τὸ «Γεφύρι τῆς Ἄρτας» στὴν ἐρμηνευτικὴ πραγμάτωση τῆς διακειμενικότητας)”, ἐν *Θεολογία*, τ. 90, τεῦχ. 2 (4-6/2019), σελ. 171-203, καὶ ἐν *Konštantonove Listy* [Νίτρα-Σλοβακία], τ. 12, τεῦχ. 2 (2019), σελ. 13-32.

111. “*Data – Prerequisite Principles for Granting Autocephaly (16th-21st c.)*”-“Ἡ ἀνακήρυξη τοῦ Αὐτοκεφάλου στὴν Οὐκρανία (2019) (*Κανονικὴ Παράδοση καὶ σύγχρονα δεδομένα θεσμικῆς ἀμφιταλάντευσης*)”, ἐν *ΜΝΗΜΗ Π. ΓΕΩΡΓΙΟΥ Δ. ΜΕΤΑΛΛΗΝΟΥ* (Συλλογικὸς Τόμος-Ἐπιμέλεια Ἰω. Δ. Μπουγάτσου), Ἀθήνα, ἔκδ. Λουρίδειον Ἴδρυμα «Μνήμες τῆς Πόλης», 2021, σελ. 239-270.

112. “Ἀπόστολος Παῦλος καὶ Παρθενώνας. Ἡ ἀντίδοση *Ἀνάστασης* καὶ *Ἀρμονίας* στὸ ἐπίπεδο τῆς Ὀντολογίας (Στὸν Παρθενῶνα «συγχέονται *Μνήμη* καὶ *Ἀγαθὸ* στὸ ἴδιο *Ἔγγραφο*» [Ὁδ. Ἐλύτης]), ἐν *Ἐκκλησία*, τ. 96, τεῦχ. 8 (8-9/2019), σελ. 740-747, καὶ ἐν Ἐπισκόπου Γρηγορίου Δ. ΠΑΠΑΘΩΜΑ, Μητροπολίτου Περιστερίου, *Τρεῖς Λόγοι στὴν Ἀθήνα*, Ἀθήνα-Περιστέρη 2021, σελ. 15-40.

113. “Κανονικὴ διάσταση καὶ Ἐκκλησιο-κανονικὲς πτυχὲς τοῦ Οὐκρανικοῦ ζητήματος”, ἐν *** [Ροῦφ 2019] (*ὕπὸ δημοσίευση*).

114. “*The Ecclesio-canonical hypostasis of the Parish-The case of Greece*”, ἐν *** [Cluz 2019] (*ὕπὸ δημοσίευση*).

- 115.** “In memoriam. Ἐπικήδειος λόγος στὸν προαπελθόντα π. Γεώργιο Μεταλληνό, Διδάσκαλο τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς ἀκαδημαϊκῆς Θεολογίας”, ἐν *Θεολογία*, τ. 91, τεύχ. 1 (1-3/2020), σελ. 231-235, καὶ ἐν Κων. ΜΠΕΛΕΖΟΥ, *Πρωτοπρεσβύτερος π. Γεώργιος Μεταλληνός (1940-2019). Ἐργογραφικὲς μελέτες, κρίσεις, μαρτυρίες, ἀνέκδοτο καὶ φωτογραφικό ὕλικό*, Ἀργοστόλι, ἔκδ. τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κεφαλληνίας, 2022, σελ. 160-163.
- 116.** “Ἡ ὄντολογικὴ ὑπόσταση τῶν Ἱερῶν Κανόνων (Προεπισκόπηση μιᾶς κανονικῆς πραγματικότητος σὲ νομικιστικὴ ὁμηρία)”, ἐν *** [Σύναξη 2020] (*ὕπο δημοσίευση*).
- 117.** “Ζώπυρα Κανονικὰ Ἀποφθέγματα ἀναδυόμενα μέσα ἀπὸ Κανονικὲς ρήσεις (Κανονικὸ Ἀποφθεγματολόγιο)”, ἐν *Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρίδα* τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, τ. 51 (2016-2021), σελ. 223-248.
- 118.** “«Κραταία ὡς ἀγάπη ἢ ἐλευθερία»”, ἐν *** [Λαμία 2021] (*ὕπο δημοσίευση*).
- 119.** “Ὁμοφυλόφιλη ἔλξη, εὐτυχία, πίστη: πῶς συνδέονται; Ἡ ἀμφιφυλοφιλία τῆς Περσεφόνης (Σχολιασμός περίπτωσης)”, ἐν *Ψυχῆς Δρόμοι* [Ἀθήναι], τεύχ. 22 (11/2021), σελ. 152-153 καὶ 156-166.
- 120.** “Χειροτονητήριος Λόγος εἰς Ἐπίσκοπον (Περιστερίου)”, ἐν *Ἐκκλησία*, τ. 98, τεύχ. 10 (11/2021), σελ. 869-870, καὶ ἐν Ἐπισκόπου Γρηγορίου Δ. ΠΑΠΑΘΩΜΑ, Μητροπολίτου Περιστερίου, *Τρεῖς Λόγοι στὴν Ἀθήνα*, Ἀθήνα-Περιστέρι 2021, σελ. 91-95.
- 121.** “Τὸ σύστημα τοῦ Αὐτοκεφάλου καὶ ἡ ἄσκηση τοῦ διττοῦ χαλκηδόνιου πρωτοδικαιοδοσιακοῦ καὶ προδικαιοδοσιακοῦ δικαιώματος στό ἀποκύημα τῆς “συν-κανονικότητος” τοῦ Ἐθνοφυλετισμοῦ”, ἐν [8] σελ. (Θεολογικὴ Σχολὴ ΑΠΘ-*ὕπο δημοσίευση*). Τὸ ἴδιο, Григорий ΠΑΠΑΤΟΜΑΣ, “Автокефалната система и упражняването на халкидонското предюрисдикционно право пред предизвикателството на етнофилетизма”, ἐν *Χριστιанство и култура* [Χριστιανοσύνη καὶ Πολιτισμός], Σόφια, τ. 21, τεύχ. 173 (6/2022), σελ. 108-116.
- 122.** “Κριτικὴ ἀποτίμηση τοῦ Κανονικοῦ ἔργου τοῦ Ἀμίλκα Ἀλιβιζάτου”, ἐν [7] σελ. (Βόλος-*ὕπο δημοσίευση*).
- 123.** “Ὀλικὴ διάσταση μεταξύ Κανονικῆς Παραδόσεως καὶ Ρωσικῆς Ἐθνο-εκκλησιαστικῆς Πολιτικῆς (Ἡ πολλαπλασιαστικῶς ἀντικανονικὴ συνοδικὴ ἀπόφαση τῆς Αὐτοκέφαλης-Πατριαρχικῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας σὲ βάρος τοῦ Παλαίφατου Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας [13/26-12-2019])”-Κανονικὴ Γνωμοδότηση πρὸς τὸ Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας”, ἐν [35] σελ. (Ἀθήνα-*ὕπο δημοσίευση*). Τὸ ἴδιο, Григорий ΠΑΠΑΤΟΜΑΣ, “Канонично експертно мнение за Александрийската Патриаршия”, ἐν *Χριστιанство и култура* [Χριστιανοσύνη καὶ Πολιτισμός], Σόφια, τ. 21, τεύχ. 170 (3/2022), σελ. 29-58.

124. “«Ἐκκλησία καὶ Νεότης» στὸ πλαίσιο τῶν Διαχριστιανικῶν Σχέσεων καὶ Διαλόγων (Εἰσαγωγικὴ ὁμιλία στὸ ὁμώνυμο Διαχριστιανικὸ Συμπόσιο [26-28/8/2022])”, (*ὑπὸ δημοσίευση*).

125. “Contemporary Contributions (1872-2022) of the Canon Law of the Orthodox Church in the Post-modern era (The ontological antinomy of the Christians at the Post-modernity epoch)”, [12 σελ.] (*ὑπὸ δημοσίευση*).

126. “Λόγοι συγγραφῆς καὶ μεθοδολογία τῆς κατάρτισης τοῦ Πηδαλίου”, [9 σελ.] (*ὑπὸ δημοσίευση*).

127. “ Παγκόσμια ἡμέρα τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσας καὶ Ἐκκλησία”, [2 σελ.] (*ὑπὸ δημοσίευση*).

128. “Λ

Ὑπὸ ἔκδοση/Δημοσίευση προσεχῶς

127. “Ἀπὸ τὴν ἐκκλησιαστικότητα τῆς ὁμοφωνίας (Ἀποστολικοὶ κανόνες καὶ κ. 15/Ἀντιοχείας) στὴν οἰκονομία τῆς δημοκρατικῆς πλειονοψηφίας (κ. 6/Α' καὶ 19/Ἀντιοχείας) καὶ στὴν ἔκπτωση τῆς ἔθνο-εκκλησιακῆς πολυαρχίας (ἐποχὴ τῆς μετα-εκκλησιακότητας καὶ τοῦ μετα-δομικοῦ παγκοσμιμοῦ)”, (ἄρθρο ὑπὸ ὀλοκλήρωση) [17 σελ.].

Συνοψίζοντας, τὰ παραπάνω ἄρθρα κυκλοφοροῦν κατὰ περίπτωσιν σὲ δεκαεξί (16) διαφορετικὲς γλώσσες, ἤτοι στὰ ἑλληνικά, γαλλικά, ἀγγλικά, ἰσπανικά, ἀραβικά, βουλγαρικά, σερβικά, ἀλβανικά, ρουμανικά, ἐσθονικά, λεττονικά, ρωσικά, φιλλανδικά, πολωνικά, οὐκρανικά καὶ φλαμανδικά.

Ὅλα αὐτὰ τὰ ἔργα βρίσκονται ἀναρτημένα ἐλεύθερα στὸ Διαδίκτυο, στὴν ἀκαδημαϊκὴ ἴστοσελίδα <https://uoa.academia.edu/GrigoriosPapathomas>.

VI. ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ-ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΕΣ

1. “Nikolaos Chr. MAGGIOROS, *Constantin le Grand et la querelle donatiste. Contribution à l'étude des relations entre l'Église et l'État à l'époque de Constantin*, Thessalonique, éd. Byzantion, 2001, 196 p. (en grec), [Ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος καὶ ἡ Δονατιστικὴ ἔριδα. Συμβολὴ στὴν μελέτη τῶν σχέσεων Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας στὴν ἐποχὴ τοῦ Μ. Κωνσταντίνου, Θεσσαλονίκη, ἐκδ. Βυζάντιον, 2001, 196 σελ.], ἐν *Istina* [Παρίσι], τ. 47, τεύχ. 1 (2002), σελ. 85-86.

2. “Nikolaos Ath. DALDAS, *Le Patriarche œcuménique de Constantinople et le statut canonique de la “diaspora” orthodoxe de langue hellénique-Le cas de la France*, Thessalonique-Katérini,

éd. Épektasis (coll. Bibliothèque Nomocanonique, n° 6), 2001, 605 p., [Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως καὶ τὸ κανονικὸ καθεστῶς τῆς Ἑλληνοφώνου Ὁρθοδόξου “Διασπορᾶς”-Ἡ περίπτωση τῆς Γαλλίας], Θεσσαλονίκη-Κατερίνη, ἐκδ. Ἐπέκταση (σειρά “Νομοκανονικὴ Βιβλιοθήκη”, ἀρ. 6), 2001, 605 σελ.”, ἐν *Istina* [Παρίσι], τ. 47, τεύχ. 1 (2002), σελ. 98-99.

3. “Jean-Louis PALIERNE, *Mais où donc se cache l’Église orthodoxe ? La trop longue errance des Français* [Ποῦ κρύβεται ἐπὶ τέλους ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία; Ἡ μακροδαπῆς περιπέτεια τῶν Γάλλων], Παρίσι, ἐκδ. L’Âge d’Homme, 2002, 136 σελ.”, ἐν *Σύναξη*, τεύχ. 92 (10-12/2004), σελ. 107-109.

4. “Cinquantenaire de la Revue *ISTINA* (1954-2004). Une documentation théologique et œcuménique exceptionnelle” [“Ἴωβηλαῖο τοῦ Περιοδικοῦ *Istina* (1954-2004). Μία ἐξαιρετικὴ θεολογικὴ καὶ οἰκουμενικὴ κειμενοστοιχία”], ἐν *Œcuménisme-Informations* [Παρίσι], τεύχ. 377 (7-8-9/2007), σελ. 9-19, καὶ ἐν *Istina*, τ. 55, τεύχ. 3 (2010), σελ. 289-299.

5. “Aram MARDIROSSIAN, *La Collection canonique d’Antioche. Droit et hérésie à travers le premier recueil de législation ecclésiastique (IVe siècle)* [Ἡ Κανονικὴ Συλλογὴ τῆς Ἀντιοχείας. Δίκαιο καὶ αἵρεση διὰ τῆς πρώτης συλλογῆς ἐκκλησιαστικῆς νομοθεσίας (4ος αἰώνας)], Παρίσι, ἐκδ. Collège de France-CNRS, Centre de Recherche d’Histoire et Civilisation de Byzance (σειρά “Monographies”, ἀρ. 34)-ACHCByz, 2010, 394 σελ.”, ἐν *Contacts* [Παρίσι], τ. 64, τεύχ. 237 (1-3/2012), σελ. 101-105.

6. “Ἰωάννη Μ. Κονιδάρη, *Ἰδιαίτερα Ἐκκλησιαστικὰ Καθεστῶτα στὴν Ἑλληνικὴ Ἐπικράτεια*, Ἀθήνα-Θεσσαλονίκη, ἐκδ. Σάκκουλα Α.Ε., 2012, 276 σελ.”, ἐν *Νομοκανονικά*, τ. 12, τεύχ. 1 (2014), σελ. 215-227.

7. “Παύλου Μενεβίσογλου, Μητροπολίτου Σουηδίας καὶ πάσης Σκανδιναβίας, *Δύο πολύτιμα χειρόγραφα Ἱερῶν Κανόνων (Πάτριον 172-Ἀθηνῶν 1372)*, Θεσσαλονίκη-Κατερίνη, ἐκδ. Ἐπέκταση (σειρά “Νομοκανονικὴ Βιβλιοθήκη”, ἀρ. 20), 2006, 151 σελ.”, ἐν *Νομοκανονικά*, τ. 12, τεύχ. 2 (2014), σελ. 211, καὶ ἐν *Contacts*, τ. 67, τεύχ. 249 (1-3/2014), σελ. 113-114 (στὰ γαλλικά).

8. “Παύλου Μενεβίσογλου, Μητροπολίτου Σουηδίας καὶ πάσης Σκανδιναβίας, *Αἱ ἐκδόσεις τῶν Ἱερῶν Κανόνων κατὰ τὸν 16ον καὶ 17ον αἰῶνα (1531-1672)*, Θεσσαλονίκη-Κατερίνη, ἐκδ. Ἐπέκταση (σειρά “Νομοκανονικὴ Βιβλιοθήκη”, ἀρ. 21), 2007, 228 σελ.”, ἐν *Νομοκανονικά*, τ. 12, τεύχ. 2 (2014), σελ. 211-212, καὶ ἐν *Contacts*, τ. 67, τεύχ. 249 (1-3/2014), σελ. 114-116 (στὰ γαλλικά).

9. “Παύλου Μενεβίσογλου, Μητροπολίτου Σουηδίας καὶ πάσης Σκανδιναβίας, *Τὸ Πηδάλιον καὶ ἄλλαι ἐκδόσεις Ἱερῶν Κανόνων κατὰ τὸν 18ον αἰῶνα*, Θεσσαλονίκη-Κατερίνη, ἐκδ. Ἐπέκταση (σειρά “Νομοκανονικὴ Βιβλιοθήκη”, ἀρ. 22), 2008, 547 σελ.”, ἐν *Νομοκανονικά*, τ. 12, τεύχ. 2 (2014), σελ. 212-213, καὶ ἐν *Contacts*, τ. 67, τεύχ. 249 (1-3/2014), σελ. 116-118 (στὰ γαλλικά).

- 10.** “Παύλου Μενεβίσογλου, Μητροπολίτου Σουηδίας και πάσης Σκανδιναβίας, *Τὸ Σύνταγμα Ράλλη καὶ Ποτλῆ καὶ ἄλλαι ἐκδόσεις Ἱερῶν Κανόνων κατὰ τὸν 19ον καὶ 20ὸν αἰῶνα*, Θεσσαλονίκη-Κατερίνη, ἐκδ. Ἐπέκταση (σειρά “Νομοκανονικὴ Βιβλιοθήκη”, ἀρ. 23), 2009, 179 σελ.”, ἐν *Νομοκανονικά*, τ. 12, τεύχ. 2 (2014), σελ. 213, καὶ ἐν *Contacts*, τ. 67, τεύχ. 249 (1-3/2014), σελ. 118-119 (στὰ γαλλικά).
- 11.** “Παύλου Μενεβίσογλου, Μητροπολίτου Σουηδίας και πάσης Σκανδιναβίας, *Λεξικὸν τῶν Ἱερῶν Κανόνων*, Θεσσαλονίκη-Κατερίνη, ἐκδ. Ἐπέκταση (σειρά “Νομοκανονικὴ Βιβλιοθήκη”, ἀρ. 28), 2013, 366 σελ.”, ἐν *Νομοκανονικά*, τ. 12, τεύχ. 2 (2014), σελ. 213-214, καὶ ἐν *Contacts*, τ. 67, τεύχ. 249 (1-3/2014), σελ. 119-120 (στὰ γαλλικά).
- 12.** “Γεωργίου Βασ. Στολίγκα, *Ἡ ποινικὴ μεταχείρισις τοῦ Κατωτέρου Ἱεροῦ Κλήρου κατὰ τὸ Ὅρθόδοξον Κανονικὸν Δίκαιον*, Ἀθήνα, ἐκδ. Παρρησία, 2014, 337 σελ.”, ἐν *Θεολογία*, τ. 86, τεύχ. 1 (1-3/2015), σελ. 387-393.
- 13.** “Ἐλεονώρας Ἀ. Γιατσίδου, *Ἡ σπουδὴ τοῦ Δικαίου τῶν Θρησκευμάτων στὸ πλαίσιο τῆς ἐνιαίας Εὐρωπαϊκῆς Ἀνώτατης Ἐκπαίδευσης* (Διδακτορικὴ Διατριβή), Θεσσαλονίκη, Θεολογικὴ Σχολὴ (Τμῆμα Θεολογίας) τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, 2016, 462 σελ.”, ἐν *Θεολογία*, τ. 87, τεύχ. 3 (7-9/2016), σελ. 119-128.
- 14. α.** “Παύλου Μενεβίσογλου (Ἀρχιμ.), *Τὸ Ἅγιον Μύρον ἐν τῇ Ὁρθόδοξῳ Ἐκκλησίᾳ, ἰδίᾳ κατὰ τὰς πηγὰς καὶ τὴν πρᾶξιν τῶν νεωτέρων χρόνων τοῦ Οἴκουμενικοῦ Πατριαρχείου*, Θεσσαλονίκη, ἐκδ. Πατριαρχικοῦ Ἰδρύματος Πατερικῶν Μελετῶν (σειρά “Ἀνάλεκτα Βλατάδων”, ἀριθμ. 14), 1983, 275 σελ.”, **β.** “Παύλου Μενεβίσογλου, Μητροπολίτου Σουηδίας και πάσης Σκανδιναβίας, *Μελετήματα περὶ Ἁγίου Μύρου*, Ἀθήναι, 1999, 301 σελ.” καὶ **γ.** Ἀγαθαγγέλου (Χαραμαντίδη), Ἐπισκόπου Φαναρίου, *Ἡ θεολογικὴ καὶ κανονικὴ Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος περὶ τοῦ καθαγιασμοῦ, τῆς παραλαβῆς καὶ τῆς λατρευτικῆς χρήσεως τοῦ Ἁγίου Μύρου κατὰ τὸν 19ο καὶ 20ὸ αἰῶνα* (Διδακτορικὴ Διατριβή), Ἀθήνα, ἐκδ. Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, 2012, 366 σελ.”, ἐν *Ἐφημέριος*, τ. 65, τεύχ. 5 (9-10/2016), σελ. 19-20.
- 15.** “Ἀναστασίου Κ. Βαβούσκου-Γρηγορίου Μ. Λιάντα, *Οἱ θεσμοὶ τοῦ Ἀυτόκεφάλου καὶ τοῦ Ἀυτόνομου Καθεστώτος στὴν Ὁρθόδοξην Ἐκκλησίαν (Μελέτες-Πηγές)*, Θεσσαλονίκη, ἐκδ. Μέθεξις, 2014, 230 σελ.”, ἐν *** (*ὑπὸ δημοσίευση*) [10 σελ.].
- 16.** “Ἐνα δίδυμο ἐκκλησιο-κανονικὸ καὶ γεωπολιτικὸ ζήτημα: ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Ἐθνογέννηση. «Γεωργίου Β. Τσοῦπρα, *Ἐκκλησία καὶ Ἐθνογένεση. Ἡ «Μακεδονικὴ» Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία στὴν ὑπηρεσία τῶν Σκοπίων*», Ἀθήνα, ἐκδ. Γρηγόρης (σειρά «Νομοκανονικὰ Ἀνάλεκτα», ἀρ. 9), 2018, 410 σελ.”, ἐν *Θεολογία*, τ. 89, τεύχ. 1 (1-3/2018), σελ. 346-352.
- 17.** “Οἱ ἱστορικο-κανονικὲς καθηλώσεις ἐνὸς πολιτικοῦ Ἀυτόκεφάλου. «Γεωργίου Β. Τσοῦπρα, *Πατριαρχεῖο καὶ Βαλκάνια. Ἡ κατάργησις τῶν Ἀρχιεπισκοπῶν Πεκίου καὶ Ἀχρίδας (1766/67) στὸ*

πλαίσιο τῆς Ἐκκλησιαστικῆς πολιτικῆς κατὰ τὴν Τουρκοκρατία», Ἀθήνα, ἐκδ. Γρηγόρης (σειρά «Νομοκανονικὰ Ἀνάλεκτα», ἀρ. 14), 2019, 248 σελ.», ἐν *Θεολογία*, τ. 91, τεύχ. 1 (1-3/2020), σελ. 269-278.

18. “Θεοδώρου Ξ. Γιάγκου – Ἀντωνίου-Αἰμιλίου Ταχιάου (†), *ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ Ἁγίου Νικοδήμου Ἀγιορείτη καὶ Δωροθέου Βουλησιμᾶ. Τὸ Πηδάλιον καὶ οἱ “περιπέτειές” του*, Ἁγία Νάπα-Θεσσαλονίκη, ἐκδ. Μυγδονία & “ΚΥΠΡΗΣ”, 2020, 500 σελ.», ἐν *Σύναξη*, τεύχ. 159 (7-9/2021), σελ. 93-97.

VII. ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

1. “ST JEAN CHRYSOSTOME, *Discours sur le prophète Élie et sur Jézabel (CPG 4971, BHG 577b)*” [“Ἁγίου Ἰωάννου Χρυσοστόμου, Ὁμιλία στὸν Προφήτη Ἡλία καὶ τὴν Ἰεζάβελ”], ἔκδοση τοῦ κειμένου ἀπὸ τὸ ἑλληνικὸ χειρόγραφο (*editio princeps*), γαλλικὴ μετάφραση καὶ κριτικὰ σχόλια στὸ κείμενο, στὸν συλλογικὸ τόμο: *Le Saint Prophète Élie, d’après les Pères de l’Église, Bellefontaine* (σειρά “Ἀνατολικὴ Πνευματικότητα”, ἀρ. 53), 1992, σελ. 113-122.

2. Ἰωάννου ΖΗΖΙΟΥΛΑ, “Ὁ συνοδικὸς θεσμός: Ἱστορικά, ἐκκλησιολογικὰ καὶ κανονικὰ προβλήματα”, ἐν *Τιμητικὸν Ἀφιέρωμα εἰς τὸν Μητροπολίτην Κίτρους Βαρνάβαν*, Ἀθήνα, 1980, σελ. 161-190: Métropolitain JEAN (ZIZIULAS) de Pergame, “L’Institution synodale : Problèmes historiques, ecclésiologiques et canoniques”, ἐν *Istina*, τ. 47, τεύχ. 1 (2002), σελ. 14-44.

3. Ἀλεξάνδρου SCHMEMANN, “Ἡ σημασία τῆς παραδόσεως γιὰ τὴν ἀνανέωση τῆς χριστιανικῆς ζωῆς καὶ πίστεως στὴν Ἀμερική”, ἐν *Σύναξη*, τεύχ. 1 (1982), σελ. 24-28: Père Alexandre SCHMEMANN, “L’importance de la Tradition pour le renouveau de la vie et de la foi chrétiennes en Amérique”, ἐν *Contacts*, τ. 44, τεύχ. 200 (2002), σελ. 386-393.

4. Π. Παύλου ΚΟΥΜΑΡΙΑΝΟΥ, “Ὁρθοδοξία καὶ Ἑλληνισμὸς στὴν Διασπορά. Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία στὸν Καναδά”, ἐν *Παρεμβολή*, τ. 10, τεύχ. 48 (1-3/1999), σελ. 12-13: Père Paul ΚΟΥΜΑΡΙΑΝΟΣ, “Orthodoxie et Communautés hellènes au sein de la diaspora. Le cas du Canada”, ἐν *Le Messager Orthodoxe*, τεύχ. 140 (I/2004), σελ. 66-70.

5. Σωτ. ΓΟΥΝΕΛΑ, “Ἐθνικισμὸς καὶ Ὁρθόδοξη Πίστη. Ἡ ἀναζήτηση τῆς παγκόσμιας συνείδησης πέραν τῶν διλημμάτων τοῦ τύπου “Χριστιανὸς ἢ Ἑλληνας””, ἐν *Καθημερινή*, τῆς 16-04-2000, σελ. Α2-49: Sot. GOUNELAS, “Nationalisme et Foi orthodoxe. La quête de la “conscience universelle” au-delà des dilemmes du type “Chrétien ou Hellène ?””, ἐν *Le Messager Orthodoxe*, τεύχ. 145 (II/2007), σελ. 72-75.

6. Ἐπισκόπου Χριστουπόλεως (νῦν Ἀρχιεπισκόπου Αὐστραλίας) ΜΑΚΑΡΙΟΥ (Γρινιεζάκη), “Ἐἴκοσι καὶ πέντε ἔτη Πατριαρχίας Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ (1991-2016)”, ἐν Bishop ΜΑΚΑΡΙΟΣ of Christopolis, *Ecumenical Patriarch BARTOLOMEW Twenty-five Years of*

Patriarchal Ministry (1991-2016), σελ. 17-29: *Évêque MAKARIOS de Christopolis, “25 ans du patriarcat du Patriarche œcuménique BARTHOLOMÉE Ier (1991-2016)”*, *Ἡράκλειον, ἐκτ. ΤΥΠΟΚΡΕΤΑ*, 2016, σελ. 193-205 (στὰ γαλλικά).

VIII. ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ (INTERVIEWS)

1. “Ἡ Ὁρθοδοξία στὴν Γαλλία” (Συλλογικὴ συνέντευξη ληφθεῖσα γαλλιστὶ ἀπὸ τὸ περιοδικὸ *Σύναξη*), ἐν *Σύναξη*, τεύχ. 44 (10-12/1992), σελ. 63-75.
2. “Biserica Nationala, Biserica Mama si Biserica locala (Interview)” [“Ἐθνικὴ Ἐκκλησία, Μητέρα Ἐκκλησία καὶ Τοπικὴ Ἐκκλησία”] (Συνέντευξη ληφθεῖσα ἀπὸ τὸν ἀρχισυντάκτη τοῦ περιοδικοῦ *Tabor Florin-Catalin Ghit*), ἐν *Tabor [Cluj-Napoca]*, τ. 1, τεύχ. 11 (2/2008), σελ. 85-91 (στὰ ρουμανικά).
3. “Problèmes actuels au sein de l’Église orthodoxe contemporaine-Le Monde orthodoxe aujourd’hui” [“Σύγχρονα ὑφιστάμενα προβλήματα στοὺς κόλπους τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας”] (Συνέντευξη ληφθεῖσα ἀπὸ τὶς φοιτήτριες τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Balamand τοῦ Λιβάνου καὶ ἀνταποκρίτριες τοῦ περιοδικοῦ *Alnour Lousay Saybaa* καὶ *Maria Kabara*), ἐν *Alnour [Revue du Mouvement de la Jeunesse Orthodoxe (Περιοδικὸ τῆς Ὁρθοδόξου Νεολαίας)]*, τεύχ. 1 (2009), σελ. 33-40 (στὰ ἀραβικά).
4. Архим. Григорий Д. Папатомаc [Archim. Grigorios D. Parathomas], «Εποха на Постцърковността?» [Εποχή τῆς Μετα-εκκλησιαστικότητας:] – Συνέντευξη ληφθεῖσα ἀπὸ τὸν Alexander Smochevski γιὰ λογαριασμὸ τοῦ περιοδικοῦ «Христианство и култура» [«Christianstvo i Kultura»/«Χριστιανισμὸς καὶ Πολιτισμὸς»-Σόφια], τ. 19, τεύχ. 9 [156] (2020), σελ. 77-93 (στὰ βουλγαρικά).

Τέλος, ἐκλαϊκευμένα ἄρθρα ἱστορικοῦ καὶ θεολογικοῦ περιεχομένου δημοσιευμένα σὲ περιοδικὰ Ἱ. Μητροπόλεων, ἐπαρχιακὰ καὶ τοπικῆς ἱστορικῆς ἔρευνας στὴν Ἑλλάδα (πρόκειται γιὰ εἴκοσι πέντε [25] ἄρθρα συνολικά), καθὼς καὶ μία πληθώρα ἄρθρων σὲ διάφορες γλῶσσες στὸ Διαδίκτυο (Internet), κυρίως στὴν Γαλλία, τὴν Ἑσθονία καὶ τὴν Ἑλλάδα.

ΑΡΧΙΜ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Δ. ΠΑΠΑΘΩΜΑΣ**ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ**

- 8-2-1998** : Μοναχός στην Ί. Μονή Αγίου Γεωργίου Λόφου Κιλκίς
(Άρ. Μοναχολογίου 1/8-2-1998)
- 8-2-1998** : Διάκονος στην Ί. Μητρόπολη (Μεταμορφώσεως) Κιλκίς
(Χειροτονητήριο άρ. πρωτ. 30/9-2-98)
- 11-2-1998** : Σχολάρχης του Έκκλησιαστικού Λυκείου Κιλκίς (έως 10-2-2000)
(Άπόφαση άρ. πρωτ. Α2/179/11-2-98/Δ/νσης Έκκλ/κής
Έκπ/σης/Γεν. Δ/νσης Θρησκευμάτων/Υπουργού ΥΠΕΠΘ)
- 22-2-1998** : Χειροτονία εις Πρεσβύτερον (Ί. Ναός Παναγίας Κιλκίς)
(Χειροτονητήριο άρ. πρωτ. 39/23-2-98)
- 22-2-1998** : Όφφίκιο του Αρχιμανδρίτου (Ευεργετήριο Γράμμα άρ. πρωτ. 43/25-2-98)
- 24-2-1998** : Ίεροκήρυξ της Ί. Μητροπόλεως Πολυανής και Κιλκισίου
(Ένταλτήριο Γράμμα άρ. πρωτ. 41/24-2-98· ΦΕΚ 40/27-2-98)
- 23-4-1998** : Ήγούμενος της Ί. Μονής Αγίου Γεωργίου Λόφου Κιλκίς
(Έγκαθιδρυτήριο Γράμμα άρ. πρωτ. 101/6-5-98)
- 18-10-1998** : Ευχή Πνευματικού στην Ίερά Μητρόπολη Πολυανής και Κιλκισίου
(Ένταλτήριο Γράμμα άρ. πρωτ. 321/19-10-98)
- 25-5-2001** : Πρωτοσύγκελλος της Ί. Μητροπόλεως Γαλλίας (έως 31-12-2004)
(Κληρικολαϊκή Συνέλευση της Μητροπόλεως)
- 15-8-2002** : Ίερατικώς Προϊστάμενος του Καθηδρικού Ί. Ναού Αγίου
Στεφάνου Παρισίων (έως 31-8-2005)
- 1-3-2010** : Ίεροκήρυξ της Ίερας Αρχιεπισκοπής Αθηνών
- 5-3-2012** : Τακτικό Μέλος της Συνοδικής Έπιτροπής Διορθοδόξων και
Διαχριστιανικών Σχέσεων Ί. Συνόδου της Έκκλησίας της Ελλάδος
- 10-10-2015** : Αναπληρωματικό Μέλος της Συνοδικής Έπιτροπής Δογματικών και
Νομοκανονικών ζητημάτων Ί. Συνόδου της Έκκλησίας της Ελλάδος

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ

- **08/02/1998-10/11/1999** : Ίερά Μητρόπολη Πολυανής και Κιλκισίου (**2 χρόνια**)
- **11/11/1999-10/11/2005** : Ίερά Μητρόπολη Γαλλίας (**6 χρόνια**)
- **11/11/2005-10/11/2009** : Αυτόνομη Έκκλησία της Έσθονίας (**4 χρόνια**)
- **11/11/2009-28/02/2010** : Ίερά Μητρόπολη Πολυανής και Κιλκισίου (τò αυτό)
- **01/03/2010-08/10/2021** : Ίερά Αρχιεπισκοπή Αθηνών (**12 χρόνια**)
- **08 & 17/10/2021-σήμερα** : Έκλογή Έπισκόπου και Μητροπολίτης Περιστερίου

ΑΡΧΙΜ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Δ. ΠΑΠΑΘΩΜΑΣ**ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ**

- 8-2-1998** : Μοναχός στην Ί. Μονή Αγίου Γεωργίου Λόφου Κιλκίς
- 8-2-1998** : Διάκονος στην Ί. Μητρόπολη (Μεταμορφώσεως) Κιλκίς
- 11-2-1998** : Σχολάρχης του Έκκλησιαστικού Λυκείου Κιλκίς
- 22-2-1998** : Χειροτονία εις Πρεσβύτερον (Ί. Ναός Παναγίας Κιλκίς)
- 22-2-1998** : Όφφίκιο του Αρχιμανδρίτου
- 24-2-1998** : Ίεροκήρυξ της Ί. Μητροπόλεως Πολυανής και Κιλκισίου
- 23-4-1998** : Ήγούμενος της Ί. Μονής Αγίου Γεωργίου Λόφου Κιλκίς
- 18-10-1998** : Εύχη Πνευματικού στην Ίερά Μητρόπολη Πολυανής και Κιλκισίου
- 25-5-2001** : Πρωτοσύγκελλος της Ί. Μητροπόλεως Γαλλίας
- 15-8-2002** : Ίερατικώς Προϊστάμενος του Καθεδρικού Ί. Ναού Αγ. Στεφάνου Παρισίων
- 1-3-2010** : Ίεροκήρυξ της Ίερας Αρχιεπισκοπής Αθηνών
- 5-3-2012** : Τακτικό Μέλος της Συνοδικής Έπιτροπής Διορθοδόξων και Διαχριστιανικών Σχέσεων Ί. Συνόδου της Έκκλησίας της Ελλάδος
- 10-10-2015** : Αναπληρωματικό Μέλος της Συνοδικής Έπιτροπής Δογματικών και Νομοκανονικών ζητημάτων Ί. Συνόδου της Έκκλησίας της Ελλάδος

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ

- **08/02/1998-10/11/1999** : Ίερά Μητρόπολη Πολυανής και Κιλκισίου
- **11/11/1999-10/11/2005** : Ίερά Μητρόπολη Γαλλίας
- **11/11/2005-10/11/2009** : Αυτόνομη Έκκλησία της Έσθονίας
- **11/11/2009-28/02/2010** : Ίερά Μητρόπολη Πολυανής και Κιλκισίου
- **01/03/2010-08/10/2021** : Ίερά Αρχιεπισκοπή Αθηνών
- **08 & 17/10/2021 - σήμερα** : Έκλογή Έπισκόπου και Μητροπολίτης Περιστερίου